

Sosiaali- ja terveydenhuollon toimialan osavuosisikatsaus 1/2021

Sisällys

Sosiaali- ja terveydenhuollon toimiala	2
Talous- ja hallintopalvelut.....	6
Erikoissairaanhoido	8
Terveyspalvelut	9
Perhe- ja sosiaalipalvelut	12
Vanhus- ja vammaispalvelut	14

Liitteet:

1. Sosiaali- ja terveydenhuollon toimialan tavoitteet 2021: toteuma 1/2021
2. Palvelualueiden toimenpiteet talouden ylityshkien hallitsemiseksi KS 2021
3. Käyttösuunnitelman tunnusluvut: toteuma 1/2021

Sosiaali- ja terveydenhuollon toimiala

Menojen ja tulojen toteuma 31.3.2021, käyttö% ja ennuste

SOSIAALI- JA TERVEYSTOIMI YHTEENSÄ SISÄLTÄEN PANDEMIAMENOT (1 000 euroa)	Kum. toteuma 3/2021	Käyttö %	TP 2020	KS 2021	Ennuste 2021	Ennusteen ero käyttösuunni- telmaan
Tulot	7 882	16,9 %	40 922	46 503	56 248	9 746
Menot	-174 669	24,0 %	-713 179	-728 115	-774 388	-46 273
Toimintakate	-166 787	24,5 %	-672 257	-681 613	-718 140	-36 527

SOSIAALI- JA TERVEYSTOIMI YHTEENSÄ ILMAN PANDEMI- MENOJA (1 000 euroa)	Kum. toteuma 3/2021	Käyttö %	TP 2020	KS 2021	Ennuste 2021	Ennusteen ero käyttösuunni- telmaan
Tulot	7 882	16,9 %	40 922	46 503	46 358	-144
Menot	-166 494	22,9 %	-692 200	-728 115	-741 882	-13 767
Toimintakate	-158 612	23,3 %	-672 257	-681 613	-695 524	-13 911

VALTION KORVAAMA LENTOKENTTÄTOIMINTA						
Tulot	0		0	0	9 890	9 890
Menot	-1 127		-2 614	0	-6 836	-6 836
Toimintakate	-1 127		-2 614		3 054	3 054

ROKOTUSTOIMINTA/MENOT	-189		0	0	-670	-670
-----------------------	------	--	---	---	------	------

MUUT PANDEMIAMENOT	-6 859		-18 365	0	-25 000	-25 000
--------------------	--------	--	---------	---	---------	---------

SOSTER YHTEENSÄ ILMAN ERIKOISSAIRAANHOITOA ja 2021 ilman PANDEMIAMENOJA (1 000 euroa)	Kum. Toteuma 2/2021	Käyttö %	TP 2020	KS 2021	Ennuste 2021	Ennusteen ero käyttösuunni- telmaan
Tulot yhteensä	3 055	6,8 %	39 212	45 203	45 058	-145
Myyntitulot	1 282	8,8 %	14 163	14 508	14 555	47
Maksutulot	1 401	5,5 %	23 927	25 560	24 477	-1 083
Tuet	372	7,6 %	1 077	4 903	5 816	914
Muut tulot	1	0,4 %	45	232	210	-22
Menot yhteensä	-57 747	12,7 %	-455 960	-454 275	-468 041	-13 784
Palkat ja palkkiot	-18 149	14,7 %	-115 227	-123 210	-121 583	1 627
Muut henkilöstömenot	-4 755	14,7 %	-29 553	-32 424	-32 079	346
Asiakaspalvelujen ostot	-18 057	10,2 %	-181 349	-176 326	-187 548	-11 222
Muiden palvelujen ostot	-8 018	12,5 %	-69 585	-64 116	-68 005	-3 889
Materiaalin ostot	-2 182	15,3 %	-16 769	-14 297	-14 564	-267
Avustukset	-2 688	14,0 %	-20 535	-19 223	-19 819	-596
Vuokrat	-3 897	16,1 %	-22 614	-24 146	-23 950	178
Muut kulut	0	0,1 %	-328	-532	-493	39

Netto	-54 692		-416 749	-409 072	-422 983	-13 929
-------	---------	--	----------	----------	----------	---------

Sosiaali- ja terveydenhuollon menojen ennakoitaan toteutuvan 46,3 milj. euroa käyttösuunnitelmaa korkeampina, josta noin 32,5 milj. euroa muodostuu poikkeusolotilanteen aiheuttamista lisämenoista. Tulojen arvioidaan ylittyvän 9,7 milj. euroa lentokenttätoiminnasta saatavan valtionkorvauksen myötä. Normaaliolotilanteen palvelutuotannon ylitysuhat muodostuvat pääosin vammaisten ateriapalvelumaksujen perimisen siirtymisestä toimialan toteutettavaksi (noin 2 milj. euroa), vanhusten ja vammaisten asumisen ostoista (1,5 milj. euroa), lastensuojelun palvelutarpeesta (yhteensä 1,2 milj. euroa) sekä Kaunialan sairaalan ostopalvelujen käytöstä (1,5 milj. euroa).

Tuottavuus- ja kasvuohjelman toimenpiteiden arvioidaan toteutuvan suunnitellusti. Sosiaali- ja terveydenhuollon toimialalla on käynnissä neljä Myönteisen erityiskohtelun toimintaohjelman (MEK) toimenpide.

Talousarvion toteutuminen 2021

Sosiaali- ja terveydenhuollon menojen ilman erikoissairaanhoidon ennakoidaan toteutuvan 46,3 milj. euroa käyttösunnitelmaa korkeampina. Erikoissairaanhoidon määrärahan arvioidaan toteutuvan käyttösunnitelman mukaisena.

Tuloja arvioidaan kertyvän noin 9,7 milj. euroa käyttösunnitelmaa enemmän eli noin 56,2 milj. euroa, mikä sisältää sekä lentokenttätoiminnasta saatavan korvauksen että Tulevaisuuden sote-keskus - ja rakennuudistushankkeisiin saatavan rahoituksen.

Ylityshasta noin 32,5 milj. euroa muodostuu poikkeusolotilanteen aiheuttamista lisämenoista. Poikkeusolotilanteen merkittävimmät lisämenot koostuvat näytteenottopisteiden menoista, hoitotarvikkeiden ja henkilösuojainten hankinnoista sekä suun terveydenhuollon liikelaitokselle myönnettävästä toimintaavustuksesta. Vantaan lentokentällä järjestämän pandemiavastaanottotoiminnan palveluista arvioidaan syntyvän yhteensä noin 6,8 milj. euron menot, jotka valtio korvaa kaupungille.

Toimialan oman toiminnan menomäärärahan merkittävimmät ylityshat muodostuvat asiakasmaksulain mukaisesta ateriapalvelumaksujen perinnän siirtymisestä toimialan toteutettavaksi (noin 2 milj. euroa), vanhusten ja vammaisten asumisen ostoista (1,5 milj. euroa) lastensuojelun palvelutarpeesta (yhteensä 1,2 milj. euroa), Kaunialan sairaalan ostopalvelujen käytöstä (1,5 milj. euroa) sekä hoitotarvikkeiden menoista (0,8 milj. euroa).

Tuottavuus- ja kasvuohjelman toimenpiteiden arvioidaan toteutuvan suunnitellusti. Tavoitevalmennusryhmän toiminta, jolla korvataan asiakkaille kotiin annettua tukea, on käynnistymässä, Rajakylän neuvola on siirretty Hakunilan neuvolan yhteyteen ja liikkuva terveysneuvonta on siirretty omaksi toiminnaksi.

Toiminnan kehittäminen ja keskeiset muutokset

Koronaepidemia paheni alkuvuoden aikana maaliskuun puoliväliin asti. Ruuhkautuneeseen tartunnanjäljitykseen hankittiin lisähenkilökuntaa ostopalveluna, SPR:n ja seurakunnan vapaaehtoistyönä sekä virka-apuopyyntönä puolustusvoimilta. Kuntoutusyksikön kiireetön palvelu pääosin keskeytettiin ja henkilöstö siirtyi tartunnanjäljitykseen. Aktiivisilla toimilla tartunnanjäljityksen ruuhka on saatu purettua ja tartunnanjäljitys tapahtuu nyt viiveettä. Positiivisista tartunnoista jäljitettiin tammi-helmikuussa noin 37 % ja maaliskuuhuhtikuussa noin 65 %.

Koronatestaustoiminta on Vantaalla toteutunut hyvin ja asukas on saanut testausajan samalle päivälle lähes poikkeuksetta. Tammi-huhtikuussa testattiin 113 729 vantaalaista, joista covid-19-positiivisia oli 5482 (4,8 %). Koronan vuoksi erikoissairaanhoidossa oli tammi-huhtikuussa hoidettu 206 vantaalaista. Alkuvuoden aikana koronaan on menehtynyt 39 vantaalaista.

Covid-19-rokotukset ovat käynnistyneet tehokkaasti aluksi kahdessa ja huhtikuusta alkaen neljässä toimipisteessä. Huhtikuun loppuun mennessä ensimmäisen rokotteen oli saanut 64 688 ja toisen rokotteen 4 329 vantaalaista. Valtaosa rokotusajoista varataan sähköisesti. Lisäksi rokotusajanvarauspuhelimeen on palkattu ulkopuolista henkilökuntaa ja ajanvarauspuheluita on tuotettu lisäksi ostopalveluna. Pandemiarokotuksiin on järjestetty rokotushenkilöstöä ostopalveluna, lisärekrytointina sekä omaa palvelutautantaa supistamalla.

Vantaan sosiaali- ja terveydenhuollon toimiala on jatkanut yhdessä HUS diagnostiikkakeskuksen kanssa Helsinki-Vantaan lentokentän terveysturvallisuustoimintaa ja koronatestausta.

Huolimatta pandemian aiheuttamista poikkeuksellisista paineista, toimialalla on jatkettu määrätietoista työtä toimialalle asetettujen strategisten hyvinvointitavoitteiden saavuttamiseksi.

Terveysasemien puhelinpalveluun tehtiin suunniteltuja muutoksia ja puhelinliikennettä kanavoitiin osin terveysasemille, jolloin pystyttiin hyödyntämään asiakkaan tuttuus palvelun laadun parantamisessa. Puhelimeen vastaaminen on nopeutunut viime vuoden lopun 27 minuutista 7 minuuttiin ja takaisinsoitot on pystytty tekemään noin kahdessa tunnissa.

Lääkäreiden vastaanotoille pääsy kiireettömässä asiassa ei ole nopeutunut toivotusti. Hoitajavastaanottojen lisäämisellä on pyritty vähentämään tarvetta lääkärivastaanotoille. Lääkärin kiireettömistä vastaanotoista noin joka kymmenes on korvattu hoitopuheluina ja lääkäriaikojen saatavuutta on edistetty hyödyntämällä eri ajanvaraustyyppejä kysynnän mukaan. Sähköisiä hoidontarpeen arviointoja ja Maisa-viestejä on ollut alkuvuoden aikana yli 18 200. Työtä hoitoon pääsyn nopeuttamiseksi jatketaan. Hengitystieoireita potevat ovat päässeet viiveettä hoitoon Martinlaakson infektioterveysasemalle.

Pitkittynyt koronapandemia on haastanut erityisesti nuorten hyvinvoinnin. Sektorirajat ylittävä Nuorten matalan kynnyksen mielenterveys- ja päihdepalvelujen edistämisen työryhmä on aloittanut maaliskuussa toimintansa tavoitteena yhteistyön tiivistäminen, rakenteiden luominen sekä matalan kynnyksen palvelujen kehittäminen. Nuorten matalan kynnyksen mielenterveyspalvelujen vahvistamiseksi toimialalla on osallistuttu alueellisena yhteistyönä toteutuviin, HUS Psykiatrian koordinoimiin ns. IPC-koulutuksiin ja menetelmään perustuvia lyhytterapeuttisia vastaanottokäyntejä on aloitettu.

Lasten ja perheiden vaikeutunut tilanne näkyy mm. lapsiperheiden kotipalvelussa, jossa asiakaskäyntien määrä on kaksinkertaistunut edellisvuoden tammi-maaliskuusta sekä lastensuojeluilmoitusten määrässä, jotka ovat lisääntyneet 9 % edellisvuoden tammi-maaliskuuhun verrattuna. Lapsiperheiden kotipalvelun tarpeen kasvuun on vastattu lisäämällä ostopalveluja. Vuoden alusta toteutetussa perhe- ja sosiaalipalvelujen organisaatiomuutoksessa lapsiperheiden sosiaalihuollon palveluja järjestettiin uudelleen tukemaan paremmin ja sujuvoittamaan asiakaslähtöistä prosessia. Muutoksen myötä mm. lapsiperheiden palvelutarpeen arviointi on tehostunut. Lastensuojelun avohuollon asiakkaiden osuus Vantaan 0–17-vuotiaista on tarkastelujaksolla ollut tavoitteen mukaisesti 2,4 %. Lapsiperheiden tukemiseksi on jatkettu perhekeskustoimintamallin kehittämistä ja laajentamista monialaisena yhteistyönä. Tavoitteena on kehittää lasten, nuorten ja perheiden palvelujen verkostomaista työtettä kansallisen mallinnuksen mukaisesti.

Omassa kodissa kotihoidon turvin tai ilman palvelutarvetta asui maaliskuun lopussa tavoitteen mukaisesti 93,4 % Vantaan 75 vuotta täyttäneistä. Pandemiatilanteesta huolimatta kotihoidon palvelut on pystytty järjestämään asiakkaiden tarpeiden mukaisesti. Hoitoketjujen sujuvuudessa on ollut haasteita johtuen pandemian aiheuttamista toiminnan supistuksista; Vantaan sairaalalla on kuitenkin ollut koko ajan hyvä valmius hoitaa koronapotilaita ja muita sairaalahoitoa tarvitsevia potilaita. Palvelualueella on otettu käyttöön virtuaalisia ratkaisuja mm. päivä- ja työtoiminnassa. Vanhus- ja vammaispalveluissa on aloitettu Liisa, liikkuva sairaala -palvelun pilotointi. Liikkuvalla sairaalalla tuetaan ikääntyneiden päivystyksellisten tilanteiden hoitamista kotona. Palvelua kehitetään ja seurataan yhteistyössä HUS Akuutin ja Espoon kanssa.

Vantaan erikoissairaanhoidon palvelut tuottaa lähes kokonaisuudessaan HUS-kuntayhtymä. Tammi-maaliskuun 2021 aikana elektiivisten läheteiden määrä (9 997 kpl) lisääntyi 5,9 % vuoden 2020 vastaavaan ajankohtaan verrattuna. Maaliskuun lopussa Vantaan potilaita oli vuodeosasto- ja poliklinikkajonoissa yhteensä reilu 6 500 (v. 2020 noin 2060), joista vajaa 10 % oli jonottanut yli hoitotakuuajan. Eniten hoitotakuun ylittäneitä jonottajia on silmätautien erikosalalle. Jonotiedoissa näkyy Covid-19-epidemiasta johtuva vastaanottojen peruuntuminen. Erikoissairaanhoidon päivystyskäyntien määrä oli 9,7 % pienempi kuin vuoden 2020 vastaavana ajankohtana. Lääkärikonsultaatiotoiminta on jatkunut perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon välillä aikaisemman suunnitelman mukaisesti. Uusia yhteistoimintamalleja ei ole otettu alkuvuonna käyttöön, sillä molemmat organisaatiot ovat keskittyneet Covid-19-epidemian hoitoon.

Suun terveydenhuollon palvelutuotanto toteutuu sopimuksen ja käyttösuunnitelman mukaisesti ja liikelaitos on käynnistänyt ruuhkien ja palveluvelan purkamisen.

Tiedolla johtamisen vakiinnuttamista osana johtamisen työkaluja on jatkettu. Toimialatasoinen tiedolla johtamisen ja raportoinnin pilottiryhmä on perustettu koordinoimaan kaikkien palvelualueiden tietotarpeita. Palvelualuekohtaisten Power BI -koontinäyttöjen kehitystyö on jatkunut ja toimialatasoisen dashboardin ensimmäinen tuotantoluonnos on käytössä. Koronatilanteen tuomiin tietotarpeisiin on vastattu ja koronan koontinäyttö on tuotantokäytössä Power BI -alustalla johdon apuna.

Maisa-ajanvarausportaalin kautta tapahtuvia ajanvarausmahdollisuuksia on jouduttu koronan vuoksi supistamaan, mutta työtä ajanvarauksen laajentamiseksi nykyistä useampiin palveluihin tullaan jatkamaan. Etä- ja itsepalveluiden käytön lisäämistä edistetään toimialan, rakenneuudistushankkeen sekä tietohallinnon yhteistyössä. Apotti-järjestelmän käytön vakauttamiseen liittyviä toimenpiteitä on jatkettu yhteistyössä Apotin kanssa.

Sote-valmistelua on jatkettu yhteistyössä Keravan kanssa Tulevaisuuden sote-keskus - ja rakenneuudistushankkeilla. Tulevaisuuden sote-keskus -hankkeessa on jatkettu palvelujen kehittämistä asiakastarpeisiin vastaamiseksi ja strategisten hyvinvointitavoitteiden saavuttamiseksi. Rakenneuudistushankkeessa on varauduttu hyvinvointialueen käynnistymiseen mm. selvittämällä kaupungista eriytyviä toimintoja sekä perehtymällä alueen käynnistymisen vaatimiin toimenpiteisiin ja tehtäviin. Hanketuella edistetään palvelutuotannon digitalisaatiota sekä tietojohdamisen ratkaisuja. Uusimaa-tasoisena yhteistyönä on jatkettu erikoissairaanhoidon ohjauksen ja palveluintegraation kehittämistä. Valmistelun etenemistä on käsitelty säännöllisesti mm. Vantaan ja Keravan kaupunginhallitusten sekä sote-lautakuntien yhteisissä iltakouluissa.

Toimialan sote-palvelurakenteen nykytila-analyysin pohjalta on käynnistetty palvelujen tuotantotapojen, volyymien ja kustannusten tarkastelu. Analyysia on hyödynnetty toimialan johtamisessa, henkilöstösuunnittelussa ja strategisten painopisteiden pohdinnassa. Tämän lisäksi saatavan tiedon pohjalta palvelualueilla valmistellaan tarkoituksenmukaisiksi arvioidut toimenpiteet kokonaisvaikuttavuuden edistämiseksi ja kustannuskasvun hillitsemiseksi.

Sosiaali- ja terveydenhuollon toimiala on saanut vuoden 2021 alusta kaupunkitasoisen myönteisen erityiskohtelun toimintaohjelman (MEK) määrärahan käyttöönsä täysimääräisesti. Vanhus- ja vammaispalvelujen Kiinneohtia-projektissa on tehty etsivää vanhustyötä sekä tuettu erityisen hauraassa tilanteessa olevia vanhuksia. Suun terveydenhuolto on jatkanut matalan kynnyksen yksilö- ja ryhmäohjausta suun omahoidon edistämiseksi. Ehkäisevän terveydenhuollon Moniku-hanke monikulttuuristen perheiden tukemiseksi on käynnistymässä. Lapsiperheiden kotipalvelun kokonaisuudessa tarjotaan kaikille vauvaperheille kolme maksutonta kotikäyntiä, toiminta on aloitettu raportointikauden lopussa. Lisäksi määrärahaa on saatu alakouluikäisten iltapäivätoiminnan käynnistämiseen; toiminnan aloittamista avoimessa kohtauspaikassa on valmisteltu.

Talous- ja hallintopalvelut

Menojen ja tulojen toteuma 31.3.2021, käyttö% ja ennuste

TALOUS- JA HALLINTOPALVELUT JA SOSIAALI- JA TERVEYSLAUTAKUNTA (1 000 euroa)	Kum. toteuma 3/2021	Käyttö %	TP 2020	KS 2021	Ennuste 2021	Ennusteen ero käyttö-suunnitelmaan
Tulot yhteensä	18	0,4 %	485	4 859	5 494	635
Myyntitulot	0	0,0 %	76	66	66	0
Maksutulot	0	0,0 %	0	0	0	0
Tuet	16	0,4 %	400	4 607	5 242	635
Muut tulot	2	1,0 %	9	186	186	0
Menot yhteensä	-6 222	19,4 %	-22 270	-32 081	-32 291	-210
Palkat ja palkkiot	-1 044	23,2 %	-3 679	-4 499	-4 499	0
Muut henkilöstömenot	-251	22,9 %	-311	-1 097	-1 097	0
Asiakaspalvelujen ostot	-4 556	25,0 %	-16 600	-18 225	-18 225	0
Muiden palvelujen ostot	-182	2,7 %	-809	-6 714	-6 924	-210
Materiaalin ostot	-11	8,1 %	-185	-137	-137	0
Avustukset	0	0,0 %	0	-625	-625	0
Vuokrat	-177	24,3 %	-685	-728	-728	0
Muut kulut	0	0,0 %	-2	-55	-55	0
Netto	-6 204		-21 786	-27 222	-26 797	425

Talousarvion toteutuminen 2021

Talous- ja hallintopalvelujen menomäärärahan arvioidaan alittuvan 0,2 milj. eurolla ja tuloja arvioidaan kertyvän 0,6 milj. euroa käyttösuunnitelmassa ennakoitua enemmän. Poikkeamat johtuvat palvelualueen määrärahaan sisällytetystä Tulevaisuuden sote-keskus - ja rakenneuudistushankkeiden sekä TEOT-työkykyohjelman rahoituksesta. Lisäksi talous- ja hallintopalvelujen menomäärärahassa on varauduttu toimialan yhteisiin menoihin, kuten hankkeiden menoihin sekä toimialan koulutusmenoihin.

Toiminnan kehittäminen ja keskeiset muutokset

Talous- ja hallintopalvelujen kokoonpanossa tapahtui muutoksia vuoden alussa, kun toimialan hr- ja hankinnan tukipalvelujen henkilöt ja vakanssit siirtyivät kaupungin henkilöstö- ja konsernipalveluihin Uusi Vantaa -toimintamallin mukaisesti. Toimialan kehittämistoiminnan laajuus on palvelualueen koordinoimien hankkeiden kautta kasvanut varsin nopeasti.

Tulevaisuuden sote-keskus hankkeen toimeenpanoa on jatkettu ja kehittämistoimet on integroitu osaksi sote-palvelujen kokonaiskehittämistä. Alkuvuoden aikana hankkeiden projektointeja on täsmennetty, keskeiset kehittämiskohteet tunnistettu ja hankkeiden toimeenpanossa on edetty suunnitellusti. Tulevaisuuden sote-keskus hanke toimii kehittämisalustana, jossa voidaan suunnitella ja tehdä erilaisia kokeiluja ja pilotointia yhteistyössä Keravan kanssa.

Rakenneuudistushankkeessa on jatkettu sote-uudistuksen valmistelua sillä laajuudella kuin ennen lakien hyväksymistä on perusteltua tehdä. Vantaan ja Keravan kaupungit ovat perustaneet Vantaa-Keravan hyvinvointialueen valmistelun vastuuryhmän, jossa on edustajat kaupunkien sote-toimialoilta, keskushallinnosta sekä pelastuslaitoksesta. Ryhmä koordinoi rakenneuudistushankkeessa tapahtuvaa valmistelua. Valmistelu tulee jatkumaan mahdollisen lakien hyväksymisen jälkeen väliaikaisen toimielimen toimesta.

Uutena hankkeena on käynnistetty TEOT-hanke. Vantaan ja Keravan kaupungit ovat saaneet yhteistä valtionavustusta Tunnista, Ennaltaehkäise, Ohjaa ja Tue moniammatillisesti osatyökykyisiä -hankkeeseen vuoden 2022 loppuun saakka. Sen toteutus hallinnoidaan syksyllä 2020 perustetun hanketoimiston kautta.

Toimiala osallistuu pääkaupunkiseudun yhteiseen Helsingin koordinoimaan Uudenmaan ESH-hankkeeseen, jonka tavoitteena on kaupunkien ja HUSin keskinäisten toimintamallien ja raportoinnin sekä

laskutuksen ohjausvaikutuksen kehittäminen. Hankkeessa on otettu käyttöön vastuuparityömalli, jolla yhteistyötä systematisoidaan ja edistetään. Lisäksi osallistutaan valmisteluryhmään, joka laatii mahdollisesti tulevalle Helsingin ja Uudenmaan hyvinvointiyhtymälle perussopimuksen.

Toimialan asiakas- ja potilasarkistot keskitetään suunnitellusti samoihin tiloihin. Asiantuntijapalvelujen yksikössä on valmisteltu arkiston siirtoa Katrinnan sairaalasta Vantaan asiakas- ja potilasarkistoon Hosantielle. Muutto tapahtuu toukokuun alussa ja käsittää potilasasiakirjoja noin 500 hyllymetriä.

Kehittämisyksikkö on vienyt eteenpäin toimialatasoisten tila- ja palveluverkkoasioiden valmistelua ja osallistunut Tikkurilan hyvinvointikeskuksen tarveselvityksen päivitykseen. Tikkurilan hyvinvointikeskuksen tarveselvityksen on määrä tulla lautakunnan käsiteltäväksi toukokuussa. Lisäksi kehittämisyksikkö on koordinoitunut toimialan koronatyötä suojainten hankinnassa, tilastoinnissa ja jokapäiväisessä johtokeskustyössä sekä tukenut palvelualueita yksikön osaamisalueitten puitteissa.

Digitaaliset palvelut -yksikkö on panostanut Apotti-järjestelmän käytön vakauttamiseen liittyviin toimenpiteisiin, vanhojen järjestelmien alasajoon liittyvään arkistoitavien aineistojen testaukseen ja koronatyöhön sekä tukenut palvelualueita valmistautumaan Apotin käyttöönoton laajenemisesta aiheutuvien järjestelmämuutoksiin.

Talousyksikkö on valmistellut rajojen terveysturvallisuudesta aiheutuvien kustannusten valtionavustusten hakemisen yhteistyönä lentokenttätoiminnan päällikön kanssa sekä järjestellyt uusia käytäntöjä tulkkipalvelujen tilaus- ja laskutuskäytäntöihin kaupungin tulkkaukspalveluja aiemmin tuottaneen A-Tulkkauksen myynnin johdosta. Talousyksikkö on palvelualueiden ja asiantuntijapalvelujen lakimiehen kanssa valmisteellut asiakasmaksulain uudistuksen päätöksenteon. Mittavalla valmistelulla varaudutaan 1.7.2022 voimaantulevan lain ja sen pohjalta päivittyvien asiakasmaksuprosessien toteutukseen yhteistyössä palvelualueiden ja digitaalisten palvelujen yksikön kanssa. Muutoksen toteuttaminen edellyttää asiakas- ja potilastietojärjestelmän toimittajalta monia toimenpiteitä ja näiden aikataulujen suunnitteluun ja valvontaan kiinnitetään erityistä huomiota.

Erikoissairaanhoito

Menojen ja tulojen toteuma 31.3.2021, käyttö% ja ennuste

ERIKOISSAIRAANHOITO (1 000 euroa)	Kum. toteuma 3/2021	Käyttö %	TP 2020	KS 2021	Ennuste 2021	Ennusteen ero käyttö- suunnitelmaan
Tulot	366	28,2 %	1 710	1 300	1 300	0
Menot	-74 510	27,2 %	-257 219	-273 841	-273 841	0
Palkat ja palkkiot	0	0,0 %	0	0	0	0
Muut henkilöstömenot	-1 022	24,0 %	-4 077	-4 250	-4 086	164
Asiakaspalvelujen ostot	-71 891	27,3 %	-247 123	-263 367	-263 367	0
Muiden palvelujen ostot	-1 597	25,7 %	-6 019	-6 224	-6 388	-164
Materiaalin ostot	0	0,0 %	0	0	0	0
Avustukset	0	0,0 %	0	0	0	0
Vuokrat	0	0,0 %	0	0	0	0
Muut kulut	0	0,0 %	0	0	0	0
Netto	-74 144		-255 509	-272 541	-272 541	0

Talousarvion toteutumisen keskeiset onnistumiset ja haasteet

Vantaa on talousarviossaan varannut HUS-palvelusopimuksen maksusuudeksi 263,3 miljoonaa euroa ilman kalliin hoidon tasauksen vaikutusta. HUSin talousarviossa Vantaan maksusuudeksi on arvioitu 264,3 miljoonaa euroa. Maksusuuden ennakoidaan toteutuvan Vantaan talousarvion mukaisena. Palvelusopimuslaskutus sisältää 31.3.2021 mennessä Covid-19 infektiota saaneiden potilaiden hoitoa 2,2 milj. eurolla. Erikoissairaanhoidon tehtäväalueella on lisäksi määrärahat kiireellisen sairaankuljetuksen ja ensihoidon järjestämiseen, myrkytystietokeskuksen sekä terveysasemien erikoissairaanhoidon menoihin.

Toiminnan kehittäminen ja keskeiset muutokset

Elektiivisten läheteiden määrä (9 997 kpl) lisääntyi vuoteen 2020 verrattuna 5,9 %. HUSin läheteraportointi uudistuu kesäkuussa 2021, jolloin takautuvat tiedot saattavat muuttua.

Maaliskuun lopussa Vantaan potilaita oli vuodeosasto- ja poliklinikkajonoissa yhteensä reilu 6500, joista vajaa 10 % oli jonottanut yli hoitotakuuajan. Eniten hoitotakuun ylittäneitä jonottajia on silmätautien erikoisalalle. Vuoden 2020 maaliskuussa jonottajia oli 2 058, joista 307 oli jonottanut yli kolme kuukautta. Jonoluvussa näkyy Covid-19-epidemiasta johtuva vastaanottojen peruuntuminen.

Erikoissairaanhoidon päivystyskäyntien määrä väheni 9,7 % vuoteen 2020 verrattuna. Somatiikan etä-vastaanottojen määrä on kasvanut maaliskuun aikana, jolloin niitä toteutui noin 1000 kpl. DRG-tuotteiden lukumäärä kasvoi 3,5 % vuoteen 2020 verrattuna ja DRG-tuotteiden laskutus oli 0,5 milj. euroa (-1,4 %) vuotta 2020 suurempi.

Lääkärikonsultaatiotoiminta on jatkunut perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon välillä aikaisemman suunnitelman mukaisesti. Uusia yhteistoimintamalleja ei otettu alkuvuonna käyttöön, koska molemmat organisaatiot ovat keskittyneet Covid 19 -pandemian hoitoon.

Terveyspalvelut

Menojen ja tulojen toteuma 31.3.2021, käyttö% ja ennuste

Terveyspalvelut ilman pandemiamentojen (1 000 euroa)	Kum. toteuma 3/2021	Käyttö %	TP 2020	KS 2021	Ennuste 2021	Ennusteen ero käyttö- suunnitelmaan
Tulot yhteensä	694	16,7 %	3 236	4 160	3 500	-660
Myyntitulot	170	10,0 %	1 285	1 703	1 293	-410
Maksutulot	521	21,3 %	1 869	2 451	2 201	-250
Tuet	0	0,0 %	65	0	0	0
Muut tulot	3	44,6 %	17	6	6	0
Menot yhteensä	-18 606	21,5 %	-101 442	-86 658	-89 858	-3 200
Palkat ja palkkiot	-7 594	22,1 %	-32 089	-34 422	-34 422	0
Muut henkilöstömenot	-1 862	22,1 %	-7 761	-8 442	-8 442	0
Asiakaspalvelujen ostot	-2 137	17,5 %	-29 680	-12 228	-14 228	-2 000
Muiden palvelujen ostot	-2 867	20,1 %	-15 664	-14 268	-14 668	-400
Materiaalin ostot	-2 161	23,2 %	-8 892	-9 312	-10 112	-800
Avustukset	-9	13,8 %	-36	-65	-65	0
Vuokrat	-1 980	25,9 %	-7 248	-7 649	-7 649	0
Muut kulut	4	-1,5 %	-72	-273	-273	0
Netto	-17 912		-98 206	-82 499	-86 359	-3 860
ROKOTUSTOIMINTA/MENOT	-189		0	0	-670	-670
MUUT PANDEMIAMENOT	-6 859		-18 365	0	-25 000	-25 000
VALTION KORVAAMA LENTOKENTTÄTOIMINTA						
Tulot	0		0	0	9 890	9 890
Menot	-1 127		-2 614	0	-6 836	-6 836
Toimintakate	-1 127		-2 614		3 054	3 054
Terveyspalvelut kaikki yhteensä (1 000 euroa)	Kum. Toteuma 3/2021	Käyttö %	TP 2020	KS 2021	Ennuste 2021	Ennusteen ero käyttö- suunnitelmaan
Tulot	694		3 236	4 160	13 390	9 230
Menot	-26 781		-122 421	-86 658	-122 364	-35 706
Toimintakate	-26 087		-119 185	-82 499	-108 975	-26 476

Talousarvion toteutuminen 2021

Toimialan pandemiamentojen ja -korvausten seuranta on keskitetty terveyspalvelujen palvelualueelle. Terveyspalvelujen menomäärärahan arvioidaan ylittyvän 35,7 milj. euroa ja tulomäärärahan 9,4 milj. euroa. Menoylityksestä pandemiamentojen osuus on 16,3 milj. euroa. Tulomäärärahan toteutumisennuste sisältää lentokentän pandemiatoiminnasta saatavaa valtionkorvausta 9,9 milj. euroa.

Pandemiamentojen toteutumisennuste koostuu lentokenttätoiminnasta 6,8 milj. euroa, koronanäytteenotosta 18 milj. euroa sekä materiaalien ostoista (suoja- ja puhdistus- ja desinfiointiaineet, hoitotarvikkeet).

Palvelualueen perustoiminnan osalta diabeteksen hoitotarvikejakelun määräraha ylittyy 0,8 milj. euroa. Lisäksi ennusteeseen sisältyy HUSin tuottaman Peijaksen sairaalan yhteispäivystyksen ennusteen mukainen kustannusten ylitys.

Toiminnan kehittäminen ja keskeiset muutokset

Puhelinpalvelun uudistus on parantanut terveysasematoiminnassa yhteydenoton ja ajanvarauksen saatavuutta sekä asiakkaan asian nopeaa hoidettavuutta merkittävästi viime vuodesta. Puhelimeen on pystytty vastaamaan keskimäärin 7 minuutissa ja takaisinsoitot suoritetaan noin kahden tunnin sisällä. Hoitajien hoidontarpeenarvio-osaamista on lisätty koulutuksella, jonka yhtenä tavoitteena on varmistaa asiakasohjaus tarkoituksenmukaisiin palveluihin ja palvelun tarjoaminen ensikontaktissa. Hoitoon pääsyä on nopeutettu kehittämällä terveysasemien toimintaa mm. lisäämällä hoitajavetoisuutta ja etäkontakteilla.

Lääkärin vastaanotolle pääsyn tavoitteeseen (14 vrk) ei ole yletty Covid19-pandemian jatkuessa. Tammi-maaliskuussa terveysasemien vastaanoton odotusaika oli 41 vrk potilailla, joilla oli omalääkäri ja 82 vrk potilailla, joilla ei ollut omalääkäreitä. Covid-19 pandemian takia lääkäreiden ajanvarauskirjoja ei ole voitu avata tavanomaiseen tapaan seuraaville kolmelle kuukaudelle. Lääkäriaikaa tarvitsevat on saatettu asettaa hoitotakuuun, jossa terveysasemat ottavat kuntalaisiin joustavasti yhteyttä hoitaakseen potilaan asiat joko etä- tai läsnävastaanotoilla. Hoitajavastaanottojen lisääminen on vähentänyt tarvetta lääkäri-vastaanotoille. Lääkäriaikojen saatavuutta on edistetty hyödyntämällä eri ajanvaraustyyppisiä kysynnän mukaan. Lääkärivakanssien täyttöasteen ylläpitoa loppuvuonna helpottaa 13 uuden koulutusvaiheen lääkäreille osoitettujen vakanssien tuoma joustovara, mikä auttaa lisäksi pidemmän tähtäimen aikataulu-suunnittelussa. Poikkeustilanteen takia noin 10 % lääkärin kiireettömistä vastaanotoista hoidettiin puhelinkontakteilla. Tällä tavoin saatiin palvelu tuotettua potilasturvallisesti (tartuntatautiriski). Hengitystieoireita potevat ovat päässeet viiveettä hoitoon Martinlaakson infektioterveysasemalle. Käyntien ja puheluiden lisäksi sähköisiä palvelukontakteja kuten sähköisiä hoidontarpeen arviointoja ja Maisa-viestejä on ollut 18 300 kappaletta.

Covid-19-pandemian hallinnassa on vuoden alkupuolella korostunut tartunnanjäilytyö, mikä ruuhkautui tammi-helmikuun vaihteessa. Tartunnanjäilytykseen hankittiin henkilökuntaa ostopalveluna, SPR:n ja seurakunnan vapaaehtoistyönä sekä virka-apupyynnönä puolustusvoimilta. Lisäksi kuntoutusyksikön lähes kaikki kiiretön palvelu suljettiin ja henkilöstöä sekä kaksi esimiestä siirrettiin maalis-huhtikuuksi tartunnanjäilytykseen. Tartunnanjäilytystilanne saatiin rauhoittumaan maaliskuun lopulla.

Pandemiarokotukset ovat edenneet hyvässä aikataulussa rokotteiden saatavuuden mukaan aluksi kahdessa ja huhtikuusta eteenpäin neljässä toimipisteessä. Rokotusajanvarauspuhelimeen on palkattu ulkopuolista henkilökuntaa ja lisäksi ajanvarauspuheluihin on vastattu ostopalveluna. Pandemiarokotuksiin on järjestetty rokotushenkilöstöä ostopalveluna, lisärekrytoineina sekä siirtämällä omaa henkilökuntaa muista palveluista, mikä on osaltaan supistanut palvelutuotantoa. Epidemiaterveysasema Martinlaaksoissa on ollut maksimaalisessa käytössä.

Terveysasemilla etävastaanottoihin on valmistauduttu koulutuksella ja tunnistamalla etävastaanotoille soveltuvia palvelutapahtumia. Hoitopolkuihin helposti integroitavien e-terveyspalvelujen kehittämiseksi on tehty suunnitelma. Asiakastytytyväisyyden säännöllistä kyselyä pilotoidaan. Tulevaisuuden sote-keskus -hankkeeseen on osallistuttu laajasti eri teemojen osalta. Perumattomien aikojen vähentämiseksi on aloitettu toimenpiteitä.

Päihdepalvelujen opioidikorvaushoidossa asiakkaiden määrä ja hoitopaikat ovat nousseet sataan; samalla resurssilla hoidetaan nyt 10 asiakasta aiempaa enemmän. Terveysasemille siirtyi osa apteekkisopimuksella olevista korvaushoitopotilaista. Suonensisäisiä huumeita käyttävien henkilöiden liikkuva terveysneuvonta siirtyi vuoden alusta omana toimintana tuotettavaksi palveluksi terveysasemien yhteyteen. Pandemiatilanne on vähentänyt päihdehuollon käyntimääriä.

Psykiatrinen sairaanhoitajien vastaanotot olivat ruuhkautuneita koko alkuvuoden.

Kuntoutuspalvelujen asiakasmäärät vähenivät huomattavasti tartunnanjäilytystyöhön siirtymisen vuoksi. Huhtikuun lopulla on aloitettu paluu normaaliin toimintaan. Henkilöstön keskuudessa toteutettiin kysely, jonka perusteella rakennetaan toimintasuunnitelma työhyvinvoinnin lisäämiseksi.

Ennaltaehkäisevässä terveydenhuollossa on toteutettu IPC-koulutukset ja aloitettu menetelmään perustuvat vastaanottokäynnit, joiden avulla edistetään ja tuetaan nuorten mielenterveyttä. Pähkinärinteen ja Mikkolan neuvoloiden toiminta on siirtynyt perhekeskuksina toimivien neuvoloiden yhteyteen. Monikuhanke monikulttuuristen perheiden tukemiseksi on käynnistymässä. Voimaperheet-hanke, jossa

tunnistetaan ja hoidetaan varhain lasten käytös- ja mielenterveysongelmia, on käynnistynyt. Henkilöstön saatavuudessa on suuria haasteita. Lähisuhdeväkivallan puheeksi ottoa on kehitetty.

Terveyspalvelujen palvelualueen toimenpiteet talouden sopeuttamiseksi KS 2021 (ml tuottavuus- ja kasvuohjelman toimenpiteet), koronaepidemiatilanne huomioiden
<i>Toteutetut toimenpiteet 1-3/2021</i> Toimenpiteiden kohdistuminen: vuokralääkäritoiminta (vähennys), etävastaanottojen lisääminen, perhekeskustoimintamalli
<i>Suunnitellut toimenpiteet 5 - /2021</i> Toimenpiteiden suunniteltu kohdistus: diagnostiikan käyttö; hoitoonpääsyn prosessin sujuvoittaminen, hoitajavastaanoton laajentaminen

Ks. tarkemmin liite 2.

Perhe- ja sosiaalipalvelut

Menojen ja tulojen toteuma 31.3.2021, käyttö% ja ennuste

Perhe- ja sosiaalipalvelut (1 000 euroa)	Kum. to- teuma 3/2021	Käyttö %	TP 2020	KS 2021	Ennuste 2021	Ennusteen ero käyttö-suunnitel- maan
Tulot yhteensä	2 819	21,8 %	10 821	12 939	10 820	-2 119
Myyntitulot	1 963	20,8 %	7 828	9 443	7 900	-1 543
Maksutulot	473	14,1 %	2 720	3 353	2 520	-833
Tuet	382	314,9 %	262	121	400	279
Muut tulot	1	5,4 %	11	22	0	-22
Menot yhteensä	-25 862	21,5 %	-122 685	-120 273	-126 647	-6 374
Palkat ja palkkiot	-7 384	22,8 %	-31 597	-32 330	-32 330	0
Muut henkilöstömenot	-2 084	22,8 %	-8 901	-9 143	-9 143	0
Asiakaspalvelujen ostot	-11 344	20,4 %	-58 837	-55 693	-61 003	-5 310
Muiden palvelujen ostot	-1 270	18,9 %	-7 278	-6 736	-7 284	-548
Materiaalin ostot	-147	16,9 %	-799	-869	-869	0
Avustukset	-2 074	22,7 %	-9 127	-9 124	-9 640	-516
Vuokrat	-1 559	25,0 %	-6 067	-6 248	-6 248	0
Muut kulut	-1	0,4 %	-78	-130	-130	0
Netto	-23 043		-111 864	-107 334	-115 827	-8 493

Talousarvion toteutuminen 2021

Perheiden palvelujen menomäärärahan arvioidaan ylittyvän 6,4 milj. eurolla ja tulojen arvioidaan alittuvan 2,1 milj. eurolla. Määrärahan ylitysennuste muodostuu lastensuojelun, psykososiaalisten palvelujen varhaisen tuen yksikön ja aikuisten ja nuorten palvelujen asiakaspalveluiden ostoista sekä täydentävän toimeentulotuen menoista.

Toiminnan kehittäminen ja keskeiset muutokset

Perhe- ja sosiaalipalvelujen organisaatiomuutos astui voimaan 1.1.2021. Johtamisen kehittäminen ja asiakaslähtöisen organisaation edistäminen on käynnistetty suunnitellusti esimiehet ja palveluyksiköt osallistaen. Touko-elokuussa käynnistetään palvelualueen yhteinen keskitetty osto-, laatu- ja valvontayksikkö, jonka valmistelu on aloitettu.

Palvelualue osallistuu Vantaa-Kerava asukkaan asialla -sotehankkeen kehittämiskärkiin aktiivisesti (sote-keskus -konsepti, perhekeskus-toimintamalli, päihde- ja mielenterveyspalvelut, neuvonta ja asiakasohjaus sekä vastaanottopalvelut). Perhekeskustoimintamallin alatyöryhmissä on valmisteltu tulevana vuonna toteutettavia pilotteja. Lisäksi perhe- ja sosiaalipalveluissa on käynnissä useita muita hankkeita, kuten syksyllä 2020 alkanut toistuvasti ja vakavasti rikoksilla oireilevien nuorten hanke ja alkuvuodesta alkanut asunnottomuutta ehkäisevä hanke. Asunnottomuutta ehkäisevässä hankkeessa on aloitettu monialaisen liikkuvan työmallin sekä asumissosiaalisen työn kehittäminen.

Pandemian aikana kaikissa palvelualueen lakisäätelisissä toiminnoissa on turvattu palvelujen saatavuus asiakkaille. Palvelutarve on kasvanut erityisesti kuntalaisilla, joilla on entuudestaan elämänhallintaan, sosioekonomiaan, parisuhteeseen, vanhemmuuteen tai terveydentilaan liittyviä haasteita. Palveluvelka kohdistuu erityisesti lasten ja nuorten mielenterveyspalveluihin, työikäisten päihde- ja mielenterveyspalveluihin, parisuhteen tukeen ja eroauttamiseen sekä kotiin annettavaan tukeen. Esimerkiksi lapsiperheiden kotipalvelun asiakaskäyntien määrä oli tammi-maaliskuussa 4 045, kun käyntejä edellisvuoden vastavana ajankohtana oli 2 030. Lastensuojeluilmoitusten määrä kasvoi tammi-maaliskuussa 9 % vuoden

2020 tilanteeseen verrattuna. Perhe- ja sosiaalipalvelut on tehnyt suunnitelmia palvelu- ja hoitovelan hoitamiseksi.

Lapsiperheiden sosiaalityö ja lastensuojelu -palveluyksikköön muodostettiin organisaatiouudistuksessa lapsiperheiden sosiaalityön toimintayksikkö. Uudistus on tehostanut toimintaa mm. lakisääteisten määräaikojen osalta. Moniammatillisen palvelutarpeen arvioinnin kehittäminen jatkuu yhteistyössä psykososiaalisten palveluiden kanssa. Lastensuojelussa on jatkettu systeemisen sosiaalityön toimintamallin implementointia. Sijaishuollossa on uudistettu perhehoidon asiakasohjausta, tarkoituksena nopeuttaa lasten siirtymistä vastaanottoperheistä sijaisperheeseen. Kuuselan perhekuntoutuskeskuksen paikkamäärä on noussut remontin myötä. Lastensuojelun avohuollon asiakkaiden osuus Vantaan 0–17-vuotiaista on sitovan tavoitteen mukaisesti 2,4 %.

Aikuisten ja nuorten sosiaalipalvelujen palveluyksikössä asiakaslähtöisemmän organisaation kehittäminen on aloitettu aikuisten sosiaalityössä. Nyt sama työntekijä tekee asiakkaiden palvelutarpeen arvion sekä jatkaa suunnitelmallista työtä asiakkaan kanssa. Uutena toimintana on alkamassa tavoitevalmennusryhmä Noste, jonka kautta aikaisemmin ostopalveluna hankittua sosiaalista kuntoutusta tukevaa palvelua toteutetaan omana toimintana. Työmallin kautta luodaan strukturoitu sosiaalisen kuntoutuksen malli, jossa työskennellään moniammatillisesti asiakkaan verkoston kanssa. Neuvonnan ja taloudellisen tuen palveluissa on aloitettu matalan kynnyksen palveluohjauksen mallin kehittäminen ja yksikköön on keskitetty palvelualueen asiakaspäätösten toimeenpanoa. Maahanmuuttajapalveluissa paperittomien hätämuuttajien kilpailutus on käynnissä.

Psykososiaalisissa palveluissa lisääntynyt palvelutarve ja tilanteiden kriisiytyminen on näkynyt palveluihin pääsyn viivästymisinä. Palvelutarpeen kasvun syinä ovat pandemian lisäämää palvelutarve sekä muiden tukea tarjoavien palvelujen saatavuuden vaikeus. Nuorten matalan kynnyksen mielenterveys- ja päihdepalveluja kehittävä työryhmä on aloittanut toimintansa. Tavoitteena on toimijoiden yhteistyön tiivistäminen, yhteistyörakenteiden luominen sekä matalan kynnyksen palvelujen kehittäminen. Nuoret ja heidän vanhempansa kutsutaan mukaan kehittämistyöhön. Monialaisen palvelutarpeenarvioinnin kehittäminen jatkuu pilotin pohjalta asetettuja tavoitteita kohti. Palvelualueella toteutetaan kahta myönteisen erityiskohtelun ohjelmaan liittyvää toimenpidettä. Lapsiperheiden kotipalvelun toimenpiteenä tarjotaan kaikille vauvaperheille kolme maksutonta kotikäyntiä, toiminta on aloitettu raportointikauden lopulla. Avoimen kohtaamispaikan toimenpiteenä on alakouluikäisten iltapäivätoiminnan kehittäminen, toimenpiteen aloittamista on valmisteltu.

Perhe- ja sosiaalipalvelujen palvelualueen toimenpiteet talouden sopeuttamiseksi KS 2021 (ml tuottavuus- ja kasvuohjelman toimenpiteet), koronaepidemiatilanne huomioiden
<i>Toteutetut toimenpiteet 1-3/2021</i> Toimenpiteiden kohdistuminen: palveluprosessit, palvelu- ja hoidontarpeen arviointi, henkilöstöpalvelujen ostaminen, sijaisten käyttö, henkilöstön lomarahojen vaihto
<i>Suunnitellut toimenpiteet 5 - /2021</i> Toimenpiteiden suunniteltu kohdistus: laatu, osto- ja valvontayksikön perustaminen; Kuuselan perhekeskustoiminnan laajennus; ostopalvelujen hallinta

Ks. tarkemmin liite 2.

Vanhus- ja vammaispalvelut

Menojen ja tulojen toteuma 31.3.2021, käyttö% ja ennuste

Vanhus- ja vammaispalvelut (1 000 euroa)	Kum. toteuma 3/2021	Käyttö %	TP 2020	KS 2021	Ennuste 2021	Ennusteen ero käyttö- suunnitelmaan
Tulot yhteensä	3 967	17,1 %	24 504	23 245	25 245	2 000
Myyntitulot	326	9,9 %	4 843	3 296	5 296	2 000
Maksutulot	3 635	18,4 %	19 302	19 756	19 756	0
Tuet	6	3,5 %	350	175	175	0
Muut tulot	0	1,0 %	9	18	18	0
Menot yhteensä	-41 288	19,2 %	-205 184	-215 245	-219 245	-4 000
Palkat ja palkkiot	-10 918	21,0 %	-47 278	-51 958	-50 331	1 627
Muut henkilöstömenot	-2 909	21,2 %	-12 444	-13 742	-13 397	346
Asiakaspalvelujen ostot	-15 278	16,9 %	-91 349	-90 181	-94 093	-3 912
Muiden palvelujen ostot	-7 176	19,7 %	-33 234	-36 399	-39 129	-2 731
Materiaalin ostot	-545	13,7 %	-2 870	-3 978	-3 445	533
Avustukset	-2 292	24,4 %	-9 371	-9 409	-9 489	-80
Vuokrat	-2 166	22,8 %	-8 462	-9 503	-9 325	178
Muut kulut	-3	4,4 %	-176	-75	-36	39
Netto	-37 321		-180 680	-192 000	-194 000	-2 000

Talousarvion toteutuminen 2021

Vanhus- ja vammaispalvelujen menomäärärahan arvioidaan ylittyvän 4,0 milj. eurolla ja tulojen 2,0 milj. eurolla. Menomäärärahan merkittävimmät ylitysuhat muodostuvat asumisen ostoista, Kaunialan sairaalan ostopalvelujen käytöstä sekä ateriamaksulain muutoksesta johtuvasta ateriapalvelumaksujen perinnän muutoksesta.

Toiminnan kehittäminen ja keskeiset muutokset

Vanhus- ja vammaispalveluissa on tehty lukuisia toimenpiteitä pandemiatilanteen hillitsemiseksi ja sujuvien hoito- ja palveluketjujen varmistamiseksi poikkeustilanteessa.

Työ- ja päivätoimintakeskusten toimintaa on tilapäisesti supistettu ja osa toiminnoista suljettu. Ikääntyneiden kuntouttava päivätoiminta on jatkunut omaishoidon vapaita käyttäville asiakkaille omaishoitajien jaksamisen turvaamiseksi (lakisääteinen omaishoidon vapaa) sekä omaishoidon kaltaisessa tai kriisiytyneissä tilanteissa oleville. Jalkautuva päivätoiminta on jatkunut omaishoidon kaltaisessa tilanteessa oleville ja syrjäytymisriskissä oleville päivätoiminnan asiakkaille. Jonon purkamiseksi on tehty suunnitelma sekä oman päivätoiminnan että ostopalvelujen kanssa. Vammaisten työ- ja päivätoiminnassa on järjestetty toimintaa vanhempiensa kanssa ja/tai itsenäisesti asuville asiakkaille tai muille läsnä olevaa päivätoimintaa tarvitseville. Ruukkukujan toimintakeskus on ollut suljettuna. Työtoimintakeskusten toiminta-aikoja on porrastettu. Työ- ja päivätoimintaa on toteutettu sekä asumisyksiköissä että virtuaalisesti.

Pandemiatilanne on lisännyt tehostetun palveluasumisen tarvetta ja kasvattanut jonoa palveluun. 15 vanhusten tehostetun palveluasumisen paikkaa on ostettu hoitoketjun toiminnan turvaamiseksi. Sairaalaalla on ollut koko ajan hyvä valmius hoitaa koronapotilaita ja muita sairaalahoitoa tarvitsevia potilaita, vaikka osastoepidemiat ovat haastaneet palvelutuotantoa ja henkilöstöä monin tavoin. Pandemia-tiimi on ollut toimintavalmiudessa koko alkuvuoden erityisasumisen yksiköiden tukena. Suositus vierailujen rajoittamisesta on ollut voimassa sairaalan osastoilla ja hoivakodeissa. Tiedottamista on tehty eri kanavia hyödyntäen.

Koronapandemia on näkynyt henkilöstössä poissaoloina (karanteenit, altistukset). Henkilöstövuokrauksen kasvanut kysyntä pääkaupunkiseudulla on heijastunut haasteeksi saada henkilöstöä, minkä vuoksi oma henkilöstö on tehnyt runsaasti lisä- ja ylityötä.

Kotona asuvien yli 75-vuotiaiden osuus oli maaliskuun lopussa tavoitteen mukaisesti 93,4 % 31.3.2021. Pandemiatilanteesta huolimatta kotihoidon palvelut on pystytty järjestämään asiakkaiden tarpeiden mukaisesti normaalisti. Välittömän työajan lisäämiseen liittyvä projekti on käynnistynyt maaliskuussa. Omaishoidon tuen peittävyys yli 75-vuotiaissa oli 2,1 % (käyttösuunnitelmataavoite 2,2 %). Vantaan Sairaalan kotiutukseen päättäneiden osastojaksojen osuus kaikista osastojaksoista oli 72,1 % (käyttösuunnitelma tavoite 75 %).

Asiakasohjausyksikkö on tehostanut asiakkaiden ohjausta ja neuvontaa koronapandemian aikana. Palvelujen oikea-aikaisuuden sekä hyvän asiakaskokemuksen edistämiseksi on luotu ostopalvelujen palveluyksikön kanssa yhteistyöprosesseja asiakkaan sujuvan palvelun aloituksen varmistamiseksi. Yhteistä kehittämistyötä jatketaan edelleen.

Palvelujen myöntämisen perusteita on kehitetty yhteistyössä Keravan kanssa. Vammaisten palvelujen myöntämisen perusteiden työntekijäohje on laadittu ja se on käsitelty vammaisneuvostossa ja lautakunnassa. Ikääntyneiden palvelujen myöntämisen perusteet ovat päivityksen alla. Henkilökohtaisen avun työnantajamallin asiakkaiden sähköisen asiointikanavan käytön tehostamisen suunnitelma on tehty. Uutena toimintana pilotoitavan henkilökohtaisen avun arviointijakson suunnitelmaa on työstetty.

Etsivän vanhustyön MEK-projekti etenee suunnitelman mukaisesti. Projektissa on tuettu tai parhaillaan tuetaan 55 erityistä tukea tarvitsevaa henkilöä 2–6 kuukauden yksilöllisen jakson aikana. Lisäksi tuetaan 89 senioreiden vuokrataloissa asuvaa senioria projektissa luodun yhteistyön mallin muodossa. Osana projektia koulutetaan Pilke-ohjaajia ja valmius aloittaa ikääntyvien päihteiden käyttäjien Pilke-ryhmät on olemassa.

Vammaisten työ- ja päivätoiminnassa virtuaalitoiminnan pilotointi jatkuu ja kokemukset sekä palaute toiminnasta ovat olleet positiivisia. Toiminnan piirissä on 73 asiakasta. Ikääntyneiden päivätoiminnassa virtuaalitoiminnan pilotointi on alkanut helmikuussa.

Vammaisten tuetun asumisen ja asumisvalmennuksen selvitys käynnistyi alkuvuodesta; selvityksessä arvioidaan asumisen välittömän asiakastyön määrää ja toiminnan organisointia. Koivukodin muuttoa on valmisteltu ja muuton viivästymisestä johtuen asiakkaiden kuuleminen toteutettiin uudelleen. Hämeenkylien rakennushanke etenee aikataulussa valmistuen elokuussa 2021.

Vantaan sairaalassa on jatkettu kaksivuotisen kehittämisohjelman (2020–2021) eteenpäin viemistä. Sairaala on käynnistänyt uuden palvelumuodon pilotoinnin eli LiSa liikkuva sairaala -palvelun, jolla tuetaan ikääntyneiden päivystyksellisten tilanteiden hoitamista kotona. Palvelua kehitetään ja seurataan yhteistyössä HUS Akuutin ja Espoon kanssa. Tukipalveluja sekä yhteistyötä eri palveluntuottajien kanssa on kehitetty vaikuttavien ja tuottavien ratkaisujen löytämiseksi. Välinehuoltopalvelut on siirretty HUS:lle ja henkilöstön suojavaatteiden malliston uudistamis- ja jakeluprosessin kehittäminen Katriinan sairaalassa on edennyt suunnitellusti.

Kotiin vietävien palvelujen laadunvalvonnan tarpeet on tiedostettu. Laadunvalvonnan mallia edistetään pääkaupunkiseutuyhteistyönä, mukana myös AVI. Ennalta ilmoitettuja käyntejä on tehty suunnitellusti etäyhteyden kautta. Ennalta ilmoittamattomia käyntejä on tehty maaliskuun aikana vain akuuteissa tarpeissa koronapandemiasta johtuen.

Palvelualueelta on osallistuttu Tulevaisuuden sote-keskus -valmistelun kehittämiskärkien työryhmiin. Palvelurakenteen uudistamiseksi osallistutaan projektiryhmään, joka selvittää eri palvelujen nykyistä ja tulevaisuuden tarvetta sekä palvelujen tarkoituksenmukaisia tuotantotapoja.

Palvelualueen vakanssien täyttöaste on parantunut vuoden vaihteen tilanteesta ollen maaliskuun lopulla 93,3 %. Henkilöstön saatavuuden ja pitovoiman edistämiseksi on tehty aktiivista rekrytointityötä lukuisia kanavia hyödyntäen. Palvelualueella on haettu uusia keinoja henkilöstön saatavuuden kehittämiseksi mm. oppisopimusprosessin, palkallisen harjoittelun ja ulkomaisen hoitajayhteistyön

kautta. Oppilaitosyhteistyötä on edelleen tiivistetty. Palvelualueetasoista osaamisen kehittämistä on jatkettu aikaisempien toimintamallien mukaisesti. Vammaisten palvelujen henkilöstölle tehtiin osaamiskartoitus.

Kunta 10 -kyselyn, työolojen arvioinnin ja Laava-arvioinnin pohjalta palveluyksiköt ovat tehneet kehittämisnostot. Palveluyksikköjen työhyvinvointiryhmät ovat käynnistyneet.

Vanhus- ja vammaispalvelujen palvelualueen toimenpiteet talouden sopeuttamiseksi KS 2021 (ml tuottavuus- ja kasvuohjelman toimenpiteet), koronaepidemiatilanne huomioiden
<i>Toteutetut toimenpiteet 1-3/2021</i> Toimenpiteiden kohdistuminen: kotihoidon välitön työaika, terveysperusteiset poissaolot, hoiva-avustajien koulutus, Liikkuva sairaala, päivätoiminnan muutokset,
<i>Suunnitellut toimenpiteet 5 - /2021</i> Toimenpiteiden suunniteltu kohdistus: strategisen hankintatoiminnan kehittäminen, kriittisyys hinnankorotuksiin, kotihoidon välitön työaika, hoivan tilojen järjestelyt

Ks. tarkemmin liite 2.

Sosiaali- ja terveydenhuollon toimialan tulokortti 2021: raportointi 1 ovr 2021

liite 1

Toimialan tavoite	Toimenpide	Mittari	Lähtötaso v:n 2019 loppu	Tavoitetaso 2021	Vastuuhenkilö	Riskitekijät
Turvaamme talouden tasapainon						
1. Palvelurakenneohjelma palvelujen järjestämisen ja tuottamisen optimoimiseksi käynnistetään	Osana palvelurakenneohjelmaa toteutetaan palvelujärjestelmän analyysi, ja palvelualueilla käynnistetään ohjelman mukaisia toimenpiteitä	Muutostarpeiden analysointi ja toimenpiteiden käynnistäminen	Nykyinen palvelujen järjestämis- ja tuotantotapa	Analyysin pohjalta palvelujen optimointi käynnistetty	akj	Viiveet toimenpiteiden vaikutuksissa
Raportointi: Sosiaali- ja terveyspalvelujen palvelualueen nykytila-analyysin pohjalta on maaliskuussa käynnistetty yksityiskohtaisempi analyysi palvelujen tuotantotapojen, volyymin ja kustannusten tarkastelu. Tuotetun tiedon pohjalta käynnistetään tarkoituksenmukaisiksi arvioit, kustannusvaikuttavat toimenpiteet.						
2. Erikoissairaanhoidon ohjausta vahvistetaan alueellisena yhteistyönä	Talouden ja toiminnan yhteensovittamisen parantamiseksi - Päivitetään Hyks-järjestämissuunnitelma - Strato-työskentely vakiintuu tuloksekkaasti - Uudenmaan sote-maakunnat ja HUS tekevät yhteistyötä sote-uudistuksen valmistelussa	- Hyks-järjestelmäsuunnitelman päivittäminen ja vastuuparimallityöskentelyn käynnistyminen - Strato-työskentelyn vakiintuminen - Alueen esh-yhteistyöhankkeen toteutuminen	Hyks-järjestämissuunnitelma 2018 - 2020, nykyiset toimintamallit ja yhteistyöfoorumit	- Hyks-järjestämissuunnitelman seuranta vastuuparimallilla käynnistynyt ja raportointi ylöspäin toteutuu suunnitellusti - Strato-työskentely vakiintunut - Alueen yhteistyöhanke toteutunut suunnitellusti	akj	Muutokset rakenteissa hitaita, kansallisten ratkaisujen keskeneräisyys
Raportointi: Hyks-alueen sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämissuunnitelma 2021–2025 hyväksyttiin soster-lautakunnassa 6.10.2020 ja HUS-valtuustossa 17.12.2020. Vastuuparimallityöskentely on käynnistetty suunnitelmassa sovitussa strategissa painopisteissä suunnitellusti. Uudenmaan tulevien hyvinvointialueiden, Helsingin ja HUS:n yhteistyö on käynnistynyt Helsingin koordinoimana Erikoissairaanhoidon järjestäminen, ohjaus ja Uudenmaan tasoinen yhteistyön kehittäminen -hankkeessa. Hankekoonaisuus muodostuu useista palvelupaketeista ja niiden osakokonaisuuksista; hankkeen keskeiset tavoitteet vastaavat järjestämissuunnitelman strategisia painopisteitä. Palvelualueet osallistuvat Hyks-järjestämissuunnitelman seurantaan vastuuparimallia rakentaen ja toimintamallia kehittäen. Strato kokoontuu säännöllisesti.						
Lisäämme kaupungin elinvoimaa ja vetovoimaa						
3. Työikäisten hyvinvointia tuetaan uudella asiakasohjauksen ja neuvonnan mallilla	Työikäisten asiakasohjauksen ja neuvonnan malli luodaan sosiaali- ja terveydenhuollon ja työllisyyspalvelujen yhteistyönä	Työikäisten asiakasohjauksen ja neuvonnan mallin pilotointi	Mallia ei ole	Malli pilotoitu	kaikki palvelualueet, perhep. raportoi	Toimintamalli ei jalkautu suunnitellusti
Raportointi: Perhe- ja sosiaalipalveluissa on alkuvuonna kehitetty matalan kynnyksen palveluohjausta. Lisäksi perhe- ja sosiaalipalveluissa on aloitettu osatyökykyisten työkykyä moniammatillisesti tukeva Teot-hanke. Osana Tulevaisuuden sote-hanketta on valmisteltu mm. paljon palvelua tarvitsevien sekä kuntouttavan työtoiminnan kehittämistä. Kehittämistyötä toteutetaan tiiviissä yhteistyössä työllisyyspalvelujen kanssa. Vahva on mukana sote-kehittämisessä ja asiakasohjaustoiminnan ja neuvonnan kärjessä aktiivisesti. Hyvien käytänteiden kuvaamisen ja tunnistamisen työ on aloitettu mm. vanhusten ja vammaisten asiakasohjauksessa. Luotu yhteisiä konsultointi- ja keskustelukäytänteitä sekä perehdytetty vammaisten asiakasohjaustoimintaan. Vammaisten myöntämisen perusteet luotu ja hyväksytty sosiaali- ja terveyslautakunnassa 4/2021.						

Edistämme asukkaiden hyvinvointia						
4. Terveysasemien vastaanotolle pääsy nopeutuu	- Asiakasohjaus ensikontaktissa; oikea-aikaiseen palveluun pääsy tai palvelu heti yhteydenoton aikana - Etä- ja sähköisiä palveluja tarjotaan laajasti - Digitalisaation hyödyntäminen: esim. sähköisten lomakkeiden sujuva käyttö, automatisoidut prosessit, omaseurantavälineet - Puhelinpalvelu: apu annetaan ensikontaktissa (hyvä asiakasohjaus, moniammatillinen tiimi)	- Odotusaika terveysaseman lääkärin vastaanotolle kiireettömässä asiassa (3. vapaa aika lääkärille T3, mediaani, vrk) - Terveysasemien keskitetyn puhelinpalvelun odotusaika	- 34 vrk (potilaat, joilla omalääkäri), 41 vrk (potilaat, joilla ei omalääkäriä) - Lähtötaso 21 min	- 14 vrk - 5 min	terveysp.	Palvelutarpeen lisääntyminen. Pandemian pitkittyminen ja sen seuraukset. Henkilöstön saatavuus.
Raportointi: Tammi-maaliskuussa terveysasemien vastaanoton odotusaika oli 41 vrk potilailla, joilla oli omalääkäri ja 82 vrk potilailla, joilla ei ollut omalääkäriä. Covid-19-pandemian takia lääkäreiden ajanvarauskirjoja ei ole voitu avata tavanomaiseen tapaan seuraaville kolmelle kuukaudelle. Lääkäriaikaa tarvitsevat on saatettu asettaa hoitotakuujonoon, jossa terveysasemat ottavat kuntalaisiin joustavasti yhteyttä hoitaakseen potilaan asiat joko etä- tai läsnävastaanotoilla. Hoitajavastaanottojen lisääminen on vähentänyt tarvetta lääkärivastaanotoille. Poikkeustilanteen takia n. 10 % lääkärin kiireettömistä vastaanotoista hoidettiin puhelinkontakteilla. Tällä tavoin saatiin palvelu tuotettua potilasturvallisesti (tartuntatautiriski). Hengitystieoireita potevat ovat päässeet viiveettä hoitoon Martinlaakson infektioterveysasemalle. Puheluihin vastattiin keskimäärin 7 minuutin kuluessa ja keskimäärin takaisinsoittopyynnön jättäneille asiakkaille pystyttiin soittamaan takaisin 131 minuutin kuluessa. Puhelinjärjestelmässä on ollut paljon teknisiä ongelmia koko alkuvuoden. Sähköisiä palvelukontakteja kuten sähköisiä hoidontarpeen arviointoja ja Maisa-viestejä on ollut 18 300 kpl. Vantaan sairaala on käynnistänyt Liikkuva Sairaala -pilotin maaliskuun alussa.						
5. Lapsia ja lapsiperheitä tuetaan laadukkaalla palvelutarpeen arvioinnilla ja varhaisemman tuen palveluilla lastensuojelutarpeen vähentämiseksi	- Kehitetään ja otetaan käyttöön perhekeskustointimallit - Lapsiperheiden palvelutarpeen arvioinnin prosessia parannetaan. - Lapsiperheiden sosiaalihuollon prosessia vahvistetaan ja palveluprosessin sujuvuutta parannetaan.	Lastensuojelun avohuollon asiakasmäärän kuukausikeskiarvo, osuus Vantaan 0 - 17-vuotiaista	2,4 %	Lastensuojelun avohuollon asiakasmäärän kuukausikeskiarvo, osuus Vantaan 0–17-vuotiaista, ei kasva	kaikki palvelualueet, perhep. raportoi	Perheiden tilanteiden kriisiytyminen. Pandemian aikana kasautunut palvelutarve. Kaupungin ehkäisevät toimet eivät kohdennu oikein.
Raportointi: Perhekeskustoimintaa kehitetään kaikkien palvelualueiden ja Keravan toimijoiden kanssa osana Tulevaisuuden sote-keskus -hanketta. Perhekeskuksen palvelupaketitryöryhmien pilotointia on valmisteltu. Monialaista palvelutarpeenarvioinnin kehittämistyötä on jatkettu pilotoinnin tulosten pohjalta lapsiperheiden sosiaalityön ja lastensuojelun sekä psykososiaalisten palvelujen yhteistyönä. Vuoden alusta toteutetussa perhe- ja sosiaalipalvelujen organisaatiomuutoksessa lapsiperheiden sosiaalihuollon palveluja järjestettiin uudelleen tukemaan paremmin ja sujuvoittamaan asiakaslähtöistä prosessia. Muutoksen myötä toiminta ml. lapsiperheiden palvelutarpeen arviointi on tehostunut. Lastensuojelun avohuollon asiakkaiden osuus Vantaan 0–17-vuotiaista on tavoitteen mukainen eli 2,4 %. Vammaisten asiakasohjaustoiminta huomioidaan osana perhekeskusvalmistelun laajempaa kokonaisuutta ja yhteisten konsultointikäytäntöjen kirkastamistyötä aloitettu. Vammaisten asiakasohjausyksikkö on mukana myös toimialan Lapsiystävällinen Vantaa-työrukkasessa.						
Toimialan tavoite	Toimenpide	Mittari	Lähtötaso v:n 2019 loppu	Tavoitetaso 2021	Vastuuphenkilö	Riskitekijät
6. Nykyistä suurempi osa ikääntyneistä asuu toimintakykyisenä kotona	Kehitetään kotona asumista tukevia ja vaikuttavia palveluja sekä muunneltavia ja asiakastarpeen mukaan liikkuvia palveluratkaisuja, kuten riittävät lääkäripalvelut (yhteistyössä terveyspalvelujen kanssa), kotisairaala sekä liikkuva sairaala	Omassa kodissa ilman palvelutarvetta tai kotihoidon kotona asuminen tukevien palvelujen turvin asuvien 75 vuotta täyttäneiden osuus kasvaa	93,2 %	93,4 %	vahva, terveysp.	Muistisairaiden määrän ennakoitua suurempi kasvu. Kotiin tuotavat palvelut eivät riittäviä.

Raportointi: Kotona asuvien osuus Vantaan 75 vuotta täyttäneistä oli 31.3.2021 93,4 %. Maaliskuussa käynnistyi kehittämistyö kotihoidon välittömän asiakastyön lisäämiseksi. Omaishoitoperheiden ja muistisairaiden kotona asuvien asiakkaiden tukeminen on korostunut koronatilanteessa asiakasohjauksessa omatyöntekijöiden tuen tarpeen kasvaessa. Asiakkaiden ohjausta ja neuvontaa on tehostettu koronapandemian aikana. Jalkautuva päivätoiminta on jatkunut omaishoidon kaltaisessa tilanteessa oleville ja syrjäytymisriskissä oleville päivätoiminnan asiakkaille. Etsivän vanhustyön projektissa on tuettu tai parhaillaan tuetaan 55 erityistä tukea tarvitsevaa henkilöä 2–6 kk yksilöllisen jakson aikana. Vantaan sairaala on käynnistänyt Liikkuva Sairaala -pilotin maaliskuun alussa, tavoitteena hoitaa ikääntyneiden päivystyksellisiä tilanteita kotona.						
7. Asunnottomuus vähenee	Toteutetaan asunnottomuuden vähentämisen hankkeen toimenpiteitä, mm. - ennaltaehkäisevän ja matalan kynnyksen asumisneuvontaa vahvistetaan - asumissosiaalista työtä vahvistetaan - liikkuvaa, monialaista sosiaali- ja terveydenhuollon työmallia kehitetään	Asunnottomien määrä: nuoret, naiset ja miehet, maahanmuuttajataustaiset, pitkäaikaisasunnottomat	Asunnottomien määrä 11/2019 yhteensä: 272, joista: nuoria 28, naisia 106, miehiä 166, maahanmuuttajia 107, pitkäaikaisasunnottomia 14	Asunnottomien määrä vähentynyt kaikissa mitattavissa ryhmissä	perhep.	Vuokra-asuntotuotannon väheneminen, talous- ja työllisyystilanteen heikkeneminen
Raportointi: Asunnottomuuden ehkäisyhanke on käynnistynyt alkuvuodesta. Hankkeessa kehitetään moniammatillista, liikkuvaa työskentelytapaa asunnottomuuden ehkäisemiseksi Vantaalla. Hankkeessa on käytössä yhteiskehittämisen malli eli asiakkaat ovat tiiviisti mukana kehittämisessä. Asunnottomien lukumäärät raportoidaan 11/2021. Vanhus- ja vammaispalveluissa toteutettavalla MEK Kiinnekohia-hankkeessa on yksilöllisellä tuella kevennetty asiakkaiden palveluntarvetta sekä tuettu asiakkaan voimaantumista elämän murrosvaiheissa. Etsivän vanhustyön projektissa on tuettu tai parhaillaan tuetaan 55 erityistä tukea tarvitsevaa henkilöä 2–6 kk yksilöllisen jakson aikana. Yhteisötuella on vahvistettu tuetussa asumisessa olevien iäkkäiden asiakkaiden tilannetta. Työ toteutuu laajana verkostoyhteistyötä ja sitä on tehostettu HYTE-toimija verkostoissa.						
Olemme edelläkävijöitä palvelujen kehittämisessä						
8. Nuorten hyvinvointia parannetaan tarjoamalla matalan kynnyksen mielenterveyspalveluja	- Otetaan käyttöön ja laajennetaan näyttöön perustuvia nuorten mielenterveyttä edistäviä menetelmiä, kuten IPC- ja Cool Kids - Tiivistetään verkostoyhteistyötä toimintamallien ja palveluketjujen luomisessa - Lisätään digitaalisten palvelujen hyödyntämistä	Laajennetut ja uudet käyttöön otetut nuorten mielenterveyttä tukevat toimintamallit	Nykytilanne	Nuorten hyvinvointia tukevia mielenterveyspalveluja on laajennettu ja otettu käyttöön	perhep, terveysp.	Palvelutarve kasvaa palvelun tarjontaa voimakkaammin. Toimintamalleja ei saada muotoiltua vaikuttaviksi.
Raportointi: Nuorten matalan kynnyksen mielenterveys- ja päihdepalvelujen parantamisen työryhmä on aloittanut maaliskuussa. Tavoitteena on yhteistyön tiivistäminen, rakenteiden luominen ja matalan kynnyksen palvelujen kehittäminen. Nuoret ja heidän vanhempansa kutsutaan mukaan kehittämistyöhön. Ennaltaehkäisevässä terveydenhuollossa on toteutettu IPC-koulutuksia koulu- ja opiskeluterveydenhoitajille. Toteutuneita IP-interventiokäyntejä on tehty 30. Koulu- ja opiskeluterveydenhuollon puhelinpalvelu on matalalla kynnyksellä käytettävissä oppilaille ja huoltajille. Vammaisten asiakasohjauksessa pyritään huomioimaan asiakkaan palvelukokonaisuudessa laajemmin normaalit ja kevyet palvelut jo varhaisessa vaiheessa. Apuna tässä palvelukokonaisuuden työntekijäohje sekä sote-kehittämisen mielenterveys- ja päihdepalvelujen osaprojekti, jossa ollaan aktiivisesti mukana luomassa sujuvia verkostotyönmalleja.						
9. Lapsiperheiden tukemiseksi kehitetään ja laajennetaan perhekeskustoimintaa	Perhekeskustoimintamallin toimeenpano	Perhekeskusmallin konkretisointi ja toimenpiteiden käynnistäminen	Vantaan perhekeskussuunnitteluryhmä työskentelee perhekeskustoimintamallia Vantaalle.	Perhekeskuksen toimintamalli ja päätavoitteet on konkretisoitu ja sovittuja toimenpiteitä käynnistetty	perhep, terpa, vahva	Toimintakäytäntöjen hidas muuttuminen, päätöksentekoprosessin epäselvyys.

Raportointi: Ennaltaehkäisevä terveydenhuolto on osallistunut perhekeskusten kehittämiseen ja Voimaperheet-toimintamalli on otettu käyttöön. Perhe- ja sosiaalipalvelut on aktiivinen toimija perhekeskuskehittämisessä. Perhekeskuksen palvelupakettityöryhmien pilotointia on valmisteltu. Vammaisten asiakasohjaus osallistuu perhekeskumallin kehittämiseen mm. lähisuhdeväkivallan ehkäisytyössä ja on mukana mm. vammaistyön osajina asiakkaan moniammatillisissa konsultaatio ja verkostotyön käytänteiden kehittämistyössä.						
10. Digitaalisia palveluja parannetaan ja lisätään	- Digisuunnitelma ohjaa digitaalisten palveluiden kehittämistä - Etä- ja itsepalveluiden määrää lisätään (videovastaanotto, hoidon- ja palvelutarpeen arviointi)	- Kehittämisen suunnitelmallinen toteuttaminen - Etä- ja itsepalveluiden käytön lisääminen erillisen suunnitelman mukaisesti	Digisuunnitelma laadittu vuoden 2020 aikana	- Apotti-järjestelmän hyödyt alkavat realisoitua - Videovastaanoton käyttö mahdollistettu soveltuviin palveluissa - Hoidon- ja palvelutarpeen arviointi (omaolo) mahdollistaa kuntalaisen tehokkaan omaehtoisen palveluun hakeutumisen	talha	Rahoituksen ja resurssien riittävyys
Raportointi: Digitaalisten palveluiden kehittämistä ohjaa toimialan digisuunnitelma. Etä- ja itsepalveluiden käytön lisäämistä edistetään toimialan, Vantaa-Kerava-sotehankkeen sekä tietohallinnon yhteistyössä. Apotti-järjestelmän käytön vakauttamiseen liittyviä toimenpiteitä toteutettu yhteistyössä Apotin kanssa. Videovastaanoton käytön laajentaminen on sisällytetty digisuunnitelmaan ja etenemisen osalta tehdään tiivistä yhteistyötä Vantaa-Kerava-sotehankkeen kanssa.						
11. Tiedolla johtaminen vakiinnutetaan osaksi toimialan johtamista	- Tiedolla johtamisen analyttiset työvälineet kehitetään toimialalla yhteistyönä vaikuttavuusperusteisen toiminnan tueksi - Yhteistyössä Apotti Oy:n kanssa kehitetään järjestelmän raportointiominaisuuksia	- Kaikilla palvelualueilla analytiikan työvälineet käytössä - Apotin raportointi toimii	- Työvälineiden kehittämistyö käynnistetty - Apotin raportointi puutteellinen	- Kaikilla palvelualueilla analytiikan työvälineet käytössä - Apotin raportointi toimii	talha	Puutteet raportointitiedon saatavuudessa
Raportointi: Toimialatasoinen tiedolla johtamisen ja raportoinnin pilottiryhmä on perustettu koordinoimaan kaikkien palvelualueiden tietotarpeita. Apotin raportointia kehitetään, nykyisten raporttien ongelmia on korjattu ja työ jatkuu edelleen. Palvelualueiden tietotarpeita täydennetään uusilla Apotin raporteilla. Palvelualuekohtaisten Power BI -koontinäyttöjen kehitystyö on käynnistynyt. Myös ylimmän johdon viikoittain päivittyvä Power BI -koontinäyttö on jo käytössä ja jatkokehityksessä. Tiedolla johtamisessa on myös panostettu koronatilanteen tuomiin tarpeisiin, ja tähän liittyen on toteutettu erinäisiä työkaluja sekä analyysejä. Vanhus- ja vammaispalvelut on hakenut Laurean ammattikorkeakoulun kanssa ESR-hankerahoitusta hankkeelle, jonka tarkoituksena on muun muassa vahvistaa lähijohtajien tiedolla johtamisen valmiuksia.						
Toimialan tavoite	Toimenpide	Mittari	Lähtötaso v:n 2019 loppu	Tavoitetaso 2021	Vastuuhenkilö	Riskitekijät
Johdamme uudistuen ja osallistuen						
12. Henkilöstön saatavuus ja pysyvyys parane	- Vetovoimainen sote-keskus konseptoidaan (näkökulmat henkilöstökokemus, johtaminen, organisaatiokulttuuri) - Uuden sote-sopimuksen mahdollisuuksia hyödynnetään työskentelytapojen ja johtamisen kehittämisessä - Monimuotoisia työskentelytapoja ja niiden johtamista kehitetään	- Vakanssien täyttöaste - Ulkoinen lähtövaihtuvuus	- Vakanssien täyttöaste 93 % - Ulkoinen lähtövaihtuvuus 10,96 %	- Vakanssien täyttöaste paranee - Lähtövaihtuvuus pienenee	kaikki tulosalueet, talha raportoi	Työyhteisöjen poikkeuksellinen kuormitus, mm. epidemiatilanne, rekrytointikilpailu kasvaa

Raportointi: - Vakanssien täyttöaste 91 % (94 % v. 2020) - Ulkoinen lähtövaihtuvuus tammi-maaliskuussa 2021 3,04 % (2,84 % v. 2020) Toimialalla on kartoitettu henkilöstön pito- ja vetovoimatekijöitä kartoitettu yhdessä henkilöstökeskuksen kanssa.						
13. Henkilöstön työhyvinvointia ja jaksamista tuetaan	- Käynnistetään toimenpiteitä Kunta10 -työhyvinvointitutkimuksessa nouseviin keskeisiin kehittämistarpeisiin - Kehitetään työhyvinvoinnin seurantamittari (fiiliskysely) toimialalle ja käynnistetään tarkoituksenmukaiset muutostoimet	- Kunta 10 -tutkimuksen perusteella käynnistettävät kehittämistoimet - Työhyvinvoinnin seuranta kuukausittain toimialan fiiliskyselyllä - Terveysperusteiset poissaolot	- Kunta 10 -tutkimuksen tulokset, loppuvuosi v. 2020 - Mittaria ei ole - Terveysperusteiset poissaolot, lähtötaso 2019 5,27 %	- Kunta10 -tutkimuksen tulosten perusteella määritetyt kehittämistoimet käynnistetty toimialalla ja palvelualueilla - Työhyvinvointi paranee vuoden aikana toimialan fiiliskyselyn perusteella - Terveysperusteiset poissaolot vähenevät	kaikki tulokset, talha raportoi	Työyhteisöjen poikkeuksellinen kuormitus, mm. epidemiatilanne
Raportointi: - Kunta 10 -kysely toteutettiin syksyllä 2020. Esimiehet ovat vastanneet tuloksien käsittelystä ja kehittämistoimien määrittelystä sekä niiden kirjaamisesta Kunta10-portaaliin toimialalla/palvelualueilla/palveluyksiköissä/työpis-teissä. - Alkuvuodesta on kehitetty kuukausittain toteutettavaa fiiliskyselyä, jonka tarkoituksena on arvioida ja seurata työhyvinvointia sekä käynnistää tarvittavia kehittämistoimenpiteitä henkilöstökokemuksen edistämiseksi. Alkuvuoden aikana jaksaminen on toimialatasoisesti koettu tyydyttävän ja hyvän välille, kun taas tuen ja kannustuksen kokemus on laskenut lähes hyvästä tyydyttävän ja hyvän puolivälille. Tulosten mukaan työntekijät ovat kuitenkin suoriutuneet työtehtävistään hyvin. - Terveysperusteiset poissaolot tammi-maaliskuu 2021: 4,7 % (5,8 % v. 2020).						

**Palvelualueiden toimenpiteet talouden ylitysuhkien hallitsemiseksi
KS 2021**

TERVEYSPALVELUT

Toimenpiteet talouden ylityshkien hallitsemiseksi

Toteutetut toimenpiteet 1–3 / 2021	
Talouden tasapainotustoimenpiteenä Päihde- ja mielenterveyspalveluiden tuottama Liikkuva terveysneuvonta (90 t€) on siirretty omaksi toiminnaksi ja Rajakylän, Pähkinärinteen ja Mikkolan (80 t€ + 120 t€ = 200 t€) neuvoloiden toiminta on siirretty Perhekeskusten yhteyteen. Toimiin HUS diagnostiikkaostojen järjevoittämisksi on ryhdytty. Pohjois-Vantaalla ostolääkärit on saatu vaihdettua vakinaiisiin lääkäreihin, mistä kertynee säästöä koko vuoden aikana n. 100 t€. Länsi-Vantaalla on lääkäri vajetta, joten henkilöstökuluja säästyy n. 60 t€. Etävastaanottojen osalta hoitotarvikemenoja säästy jokin verran. Henkilöstön koulutusmenoja on säästynyt alkuvuoden ajalta n. 40 t€. Yllä mainituista toimenpiteistä arvioidaan kertyvän säästöä kuluvalle vuodelle yhteensä 490 t€.	
Suunnitellut toimenpiteet 5 -> / 2021	
Toimiin HUS diagnostiikkaostojen järjevoittämisksi on ryhdytty. Pitäydytään Käypä hoito –suositusten mukaisissa laboratorio- ja kuvantamistutkimuksissa ja lääkäreiden kanssa yhdessä seurataan tutkimusten ja tutkimusmäärien tilastoja. Husin kanssa yhteistyössä käydään läpi Vantaan tilaamia laboratoriokokeita, lisätään Terveysasemille pikadiagnostiikkalaitteita (vertailu laboratoriossa tehtäviin näytteenottoihin). Husilta on tulossa ohjeistus ja Vantaalla ollaan tekemässä Hyvät käytännöt ohjetta ferritiinitutkimuksesta (väsynyt potilas). INR-kokeiden sekä helikobakteeritutkimusten määrät tulevat vähenemään tänä vuonna. Näistä arvioidaan kertyvän säästöjä 100 t€. Tehostetaan asiakkaan hoitoonpääsyä hoitamalla asioita kuntoon jo ensikontaktissa ja ohjaamalla asiakas oikealle vastaanottajalle esim. fysioterapian suoravastaanotolle, farmaseutille lääkkeiden tarkistusta varten ja palveluohjaajalle tai asiakasvastaavalle asiakkaan tarvitseman kokonaispalvelun kartoittamiseksi. Säästöä syntyy vapautuvasta lääkäriajasta n. 0,5 lääkäri vakanssin verran 50 t€. Lääkkeenmääräämiskoulutuksen käyneet hoitajat valmistuvat loka-marraskuussa 2021. Lämä-hoitajat korvaavat lääkäri käyntejä. Säästöä syntyy vapautuvasta lääkäriajasta n. 0,5 lääkäri vakanssin verran 50 t€. Henkilöstön koulutusmenoja säästynnee vielä loppuvuonna n. 60 t€. Lomarahan vaihtamisesta vapaaksi kertynee myös säästöä loppuvuonna. Asematie 2 tiloista luovutaan (suunniteltu elokuulle) ja siirrytään pienempiin tiloihin. Säästöä n. 5 t€. Yllä olevista toimenpiteistä kertynee loppuvuoden aikana säästöjä yhteensä 265 t€. Käynnistetään suunnittelut toimintamallien muuttamiseksi, henkilöstömäärän kasvun hillitsemiseksi ja tilojen käytön tehostamiseksi. Näillä toimenpiteillä säästöä syntyisi n. 700 t€.	

PERHE- JA SOSIAALIPALVELUT

Toimenpiteet talouden ylityshkien hallitsemiseksi

Perhe- ja sosiaalipalvelujen painelaskelman sopeuttamistoimet (esitetty soster ltk 15.12.20):

- Lapsiperheiden palveluprosessien sujuvuuden parantaminen, monialainen palvelu- ja hoidontarpeen arviointi
- Palvelujen järjestämis- ja tuotantotapojen kustannusrakenteen arvioiminen ja tarvittavien toimenpiteiden suunnitteleminen

Lisäksi perhe- ja sosiaalipalvelujen sopeuttamistavoite vuodelle 2021 on 600 000€, joka koostuu seuraavista toimenpiteistä:

- Työyksiköissä, joissa työtehtävien kannalta on mahdollista, suositellaan lomarahojen vaihtoa vapaaksi
- Säästöt Seuren sijaisten käytössä, ylitöiden tekemisessä ym.
- Tavoitevalmennusryhmät asiakkaille kotiin annetun tuen sijasta

Toteutetut toimenpiteet 1–3 / 2021	
• Palvelutarpeen arvioinnin kehittämistä on jatkettu pilotin arvioinnin pohjalta. Tarkoituksena on sujuvoittaa asiakkaan palveluprosessia ja vähentää päällekkäistä työtä. • Henkilöstöpalveluostoja seurataan. Henkilöstöpalveluostoja tarkastellaan kriittisesti ja ostetaan vain välttämättömät.	
Suunnitellut toimenpiteet	5 -> / 2021
• Laatu- osto- ja valvontayksikön perustaminen alkaa. Palvelualueella keskitetään nämä toiminnot, jotta kokonaisuus ja kustannukset ovat paremmin hallinnassa. • Tavoitevalmennusryhmien toiminnan aloittaminen asumisen sosiaalityössä, jolloin aikaisemmin ostopalveluna hankittua palvelua muutetaan omaksi toiminnaksi • Kuuselan perhekuntoutuskeskuksen laajeneminen vähentää ostopalvelujen tarvetta jatkossa. On asiakasprosessin kannalta hallittavampaa kun palvelut tuotetaan omana palveluna. • Palveluprosessien kehittäminen jatkuu (lapsiperheiden palveluprosessin lisäksi aikuisten palveluprosessin)	

VANHUS- JA VAMMAISPALVELUT

Toimenpiteet talouden ylitysuhtien hallitsemiseksi

Toteutetut toimenpiteet 1–3 / 2021
• Hämeenkyllän 35 vakanssia ollut täyttämättä alkuvuoden. • <i>Kotihoidon välittömän asiakastyöajan nostaminen (38 % => 50 % tehdään 53 000 käyntiä/vuosi enemmän, arvio 1,9 me)</i> ○ Kotihoidon kehittämisprojekti on käynnistynyt maaliskuussa nykytilanteen kuvaamisella. Töidenjaossa kiinnitetty erityistä huomiota tasapuoliseen työjakamiseen 50–60 % kaikille. ○ Kotihoidon toteutunut välitön työaika oli 38% . Kotihoidon välitöntöyöaika on samalla tasolla kuin vuoden 2020 lopussa. Loppuvuoden osalta voidaan olettaa osan säästöpotentiaalista toteutuvan • Terveysperusteisten poissaolojen väheneminen 6,6 % => 6 % (200 €/pvä) n 0,6 me. raporttia terveysperusteisista poissaoloista 1–3/2021 ei ole vielä saatu. • <i>Hoiva-avustajat voidaan laskea päiväkohtaiseen välittömään (50 %) mitoitukseen (17 työntekijän työpanos voidaan vähentää sijaistyövoiman käytöstä) lisää työpäiviä 228/henkilö = 3 876 pvää x 200 €/poissaolopv, yht n 0,8 me</i> ○ Hoiva-avustajista pääosa on oppisopimuskoulutuksessa eikä siten vielä mitoituksessa. Säästöpotentiaalia ei voi vielä todentaa. • <i>Vakanssien täyttöaste nousee 90 % => 95 %, 1200 vakanssia*220 työpäivää 264 000pv, 90 % vs 95 % erotus tästä on 13 200 päivää*Seuren käytön kulu 200 €/vrk, yht 2,6 me</i> ○ Vakanssien täyttöaste 31.3.2021 oli 93,3 %, säästö potentiaali Seuren ja muiden vuokratyövoiman käytön vähentymiseen 1,7 milj. €. Säästöä ei näy määrärahan käytön vähentymisenä, koska pandemian vuoksi jouduttu Seuren ja muun vuokratyön käyttöä lisäämään. • <i>Liikkuva sairaala LiiSa perustettu, aloitti toimintansa 1.3.2021. Mahdollinen säästö/päivystyskäyntien väheneminen erikoissairaanhoidossa 0,160 me</i> ○ <i>Liikkuva sairaala on käynnistynyt 1.3.2021. Toiminut ensimmäisen toimintakuukauden pääosin pandemiatiiminä koronatilanteesta johtuen.</i> ○ <i>Yli 75-vuotiaiden Peijaksen päivystyskäyntien määrä oli 1-3/2020 yhteensä 945 käyntiä kun se 1-3/2021 oli 849 käyntiä, laskua 10 %. Yhden peijas päivystyskäynnin hinta on 470 euroa, joten laskennallinen säästö on 45 000 eur</i> • <i>Päivätoiminnan osittainen sulku</i> ○ Päivätoiminnan kuljetuskustannuksissa säästöä alkuvuodesta mutta jonotilanne ruuhkautunut, joten sen purkaminen nostaa kustannuksia syksyn osalta. Vapautuneita vakansseja ei sulkujen vuoksi ole täytetty, vaan rekrytoinnit toteutetaan toiminnan normalisoituessa. 11 Työntekijää on siirtynyt toteuttamaan työ- ja päivätoimintaa asumisyksikössä tai tukemaan olemassa olevia palveluja. ○ 11 henkilön on sijoitettuna muihin yksiköihin ja mahdollinen laskennallinen säästö tulee sijaismäärärahan käytön vähentymisenä 30 000 €/kk. • Äkillisiä henkilöstöpuutoksia oli tammi-maaliskuussa yhteensä 2 134, keskimäärin 34 työntekijää puuttui/työpäivä, vaihteluväli 28–39 tt/tpv. Henkilöstöpuutoksia pystyttiin hoitamaan Resurssikeskuksen varahenkilöstön voimin 39 %, Henkilöstövuokrauksesta (Seure) saatiin tekijä vajaaseen viidennekseen (18 %) ja loput puutostilanteet (43 %) hoidettiin työjärjestelyin palveluyksiköissä.

Suunnitellut toimenpiteet	5 -> / 2021
• Palveluja hankitaan ostopalveluina, jos se on tarpeen hoitoketjun toimivuuden kannalta niin, ettei asiakas ole tarpeettomasti kalliimman hoidon tai palvelun piirissä. • Kotihoidon välittömän asiakastyöajan lisäämiseksi tehdään kotihoidon projektin esiin nostamia korjaustoimia. • Yhden hoivakodin siirtäminen (remontin alta, vuokratulot poistuvat) Hämeenkyllään (arvio 0,250 milj. €). Asiakkaat siirtyvät Hämeenkyllään elo-syyskuussa.	

ERIKOISSAIRAANHOITO**Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut**

	TP 2020	KS 2021	Toteuma 3/2021	Ennuste 2021
Tuotteistetut hoitokokonaisuudet	87 166	96 268	22 508	94514
Poliklinikkakäynnit	263 390	291 047	68093	263137
Vuodeosastohoitopäivät	34 434	31 908	8871	30137
Kaikki jonossa olevat	2 638	2 300	2681	2681
Laskutetut siirtoviivepäivät / milj.eur	0,4	0	0,04	0,04
Erikoissairaanhoidon palvelusopimuksen arvo / milj. eur. ¹⁾	247,2	263,3	64,8	263,3
Euroa/asukas	1 057	1 094	..	1 094
Euroa/hoitokokonaisuus (hinnoiteltu tuote)	1 570	1 589	..	1 589

¹⁾ Vantaan talousarviossa erikoissairaanhoidon palvelusopimukseen varattu määräraha. Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiiri (HUS) ja Vantaan kaupunki neuvottelevat erikoissairaanhoidon tuotekokonaisuuksien määrästä ja kokonaiskustannusarviosta vuosittain. Neuvottelutulos kirjataan palvelusopimukseen.

TERVEYSPALVELUT

	TP 2020	KS 2021	Toteuma 3/2021	Ennuste 2021
TERVEYSASEMAPALVELUT				
Terveysasemien vastaanottokäynnit ja käyntejä korvaavat kontaktit yhteensä ¹⁾	239 290	350 000	50790	248000
joista lääkärillä	136 105	185 000	35910	158000
joista sairaan- ja terveydenhoitajilla sekä lähihoitajilla	103 565	165 000	14880	90000
Hoitohenkilöstön puhelut	247 809	210 000	74128	270000
Sähköinen asiointi ²⁾	61 005	70 000	18291	74000
Laatu ja vaikuttavuus				
Asiakkaista tyytyväisiä ja erittäin tyytyväisiä, osuus palautetta antaneista %	..	85	87	85
Terveysasematoiminnan kävijöiden osuus väestöstä (kokonaispeittävyys) 7)	41,4	50	..	50
Lääkäri- ja kävijöiden osuus väestöstä (peittävyys) ³⁾	30,3	35	..	35
Päiväpoliklinikkakäyntien osuus kaikista vastaanottokäynneistä (lääkärikäynnit) (%) ⁴⁾	49,6	41	43	43
Odotusaika terveysaseman lääkärin vastaanotolle kiireettömässä asiassa (3. vapaa aika lääkärille, vrk, mediaani) 5)	63	≤14	61,6	20
Terveysasemien keskitetyn puhelupalvelun suorien puhelujen odotusaika (min, ka)	27	≤5	7	5
Terveysasemien keskitetyn puhelupalvelun takaisinsoittojen odotusaika (min, ka)	1445	≤60	131	120
Maisa-viestit, joihin vastattu 2 päivän sisällä (%)		100	82	85
Tuottavuus ja tehokkuus				
Perumattomat poisjäännit, suhde toteutuneisiin käynteihin (%)	4,4	≤2,0	4,6	2,5 %
Euroa/käynti ⁶⁾				
Terveysasematoiminnan lääkärikäynti		124	..	124
Terveysasematoiminnan hoitotyönkäynti		73	..	73
Henkilöstö				
Toteutuneet henkilötyövuodet				
lääkärit (terveysasematoiminta) (vakansseja 124 vuonna 2021)	88,1	99		99
sairaanhoitajat, terveydenhoitajat (vakansseja 153 vuonna 2021)	140	122		122
Työntekijöiden työhyvinvointi (fiiliskysely: työntekijöiden osuus, jotka ovat saaneet tukea ja kannustusta esimieheltään hyvin tai kiitettävästi (% , asteikko 1-4))	..	90	..	..

¹⁾ Sisältää vastaanottokäynnit, ryhmäkäynnit, videovastaanotot, hoitopuhelut ja vastaavat käyntejä korvaavat kontaktit. Sisältää oman toiminnan kontaktit.

²⁾ Sisältää sähköiset hoidon tarpeen arviot, Maisa-viestit ja vastaavat sähköiset palvelukontaktit.

³⁾ Tavoitteena on asiakassegmentoinnin kehittäminen siten, että lääkäri- ja kävijöiden osuus väestöstä on pienempi kuin kokonaispeittävyys.

⁴⁾ Tavoitteena on siirtää toiminnan painopistettä kiireettömään hoitoon.

⁵⁾ Mediaani on järjestetyn tulosjoukon keskimäinen luku. Parillisessa tulosjoukossa kahden keskimäisen luvun keskiarvo.

⁶⁾ Perustuu HYKS kuntien vapaan liikkuvuuden laskutusohjeeseen

7) Käynnit ja käyntejä korvaavat kontaktit

ENNALTAEHKÄISEVÄ TERVEYDENHUOLTO	TP 2020	KS 2021	Toteuma 3/2021	Ennuste 2021
Toiminnan volyymi				
Äitiys- ja lastenneuvolan käyntien ja käyntejä korvaavien kontaktien lukumäärä ¹⁾	121 601	123 000	31841	117000
joista terveydenhoitajien käynnit ja kontaktit	101 465	103 400	26722	98000
joista lääkärin käynnit ja kontaktit	20 133	19 600	5120	19000
Koulu- ja opiskeluterveydenhuollon käyntien ja käyntejä korvaavien kontaktien lukumäärä	64 010	76 000	15289	61000
joista terveydenhoitajien käynnit ja kontaktit	56 405	66 050	13837	55500
joista lääkärin käynnit ja kontaktit	7 605	9 950	1452	5500
Laatu ja vaikuttavuus				
Asiakkaista tyytyväisiä ja erittäin tyytyväisiä, osuus palautetta antaneista %	..	85	..	85
Neuvolan puhelinpalvelun suorien puheluiden osuus joihin vastattu alle 5 minuutissa (%)	47,3	67	83	83
Toteutuneiden IPC-interventioiden määrä opiskeluterveydenhuollossa ³⁾	..	100	8	30
Tuottavuus ja tehokkuus				
Verkkoajanvarausten prosenttiosuus kaikista ajanvarauksista (neuvola ja opiskeluterveydenhuolto) ⁴⁾	12	20	11	12
Perumattomat poisjäännit, suhde toteutuneisiin käynteihin (%)	4,5	≤2,0	4,6	2,5
Euroa/käynti (terveydenhoitajat)				
äitiys- ja lastenneuvolat ⁷⁾		86,00	..	86
Henkilöstö				
Toteutuneet henkilötyövuodet				
terveydenhoitajat (vakansseja 148 vuonna 2021)	136	118		118
lääkärit (vakansseja 18 vuonna 2021)	11,8	14		14
perheohjaajat (vakansseja 9 vuonna 2021)	8	7		7
Työntekijöiden työnhyvinvointi (fiiliskysely: työntekijöiden osuus, jotka ovat saaneet tukea ja kannustusta esimieheltään hyvin tai kiitettävästi (% , asteikko 1-4))	..	90	..	..

¹⁾ Sisältää terveydenhoitajien ja lääkäreiden vastaanottokäynnit, ryhmäkäynnit, ryhmätilaisuudet, kotikäynnit, käyntejä korvaavat puhelut ja sähköiset kontaktit. Sisältää oman toiminnan kontaktit. TP 2018 luku ei sisällä puhelinkontakteja.

²⁾ Sisältää terveydenhoitajien ja lääkäreiden vastaanottokäynnit, ryhmäkäynnit, ryhmätilaisuudet, kotikäynnit, käyntejä korvaavat puhelut ja sähköiset kontaktit. Sisältää oman toiminnan kontaktit. TP 2018 luku ei sisällä puhelinkontakteja.

³⁾ IPC-interventio on kuuden tapaamiskerran lyhytinterventio nuorten lievään, enintään keskivaikeaan masennukseen

⁴⁾ Kaikki ajat eivät ole varattavissa verkossa.

⁵⁾ Perustuu HYKS kuntien vapaan liikkuvuuden laskutusohjeeseen.

KUNTOUTUSTOIMINTA	TP 2020	KS 2021	Toteuma 3/2021	Ennuste 2021
Toiminnan volyymi				
Fysioterapeuttien käynnit ja käyntejä korvaavat kontaktit ¹⁾	24 873	32 000	4681	24000
Puheterapeuttien käynnit ja käyntejä korvaavat kontaktit ¹⁾	9 171	11 500	2473	10000
Toimintaterapeuttien käynnit ja käyntejä korvaavat kontaktit ¹⁾	3 274	4 500	799	3400
Ravitsemusterapeuttien käynnit ja käyntejä korvaavat kontaktit ¹⁾	1 309	1 200	427	1700
Terapeuttien puhelut ja Maisa-viestit	13 691	12 500	5830	23500
Laatu ja vaikuttavuus				
Asiakkaista tyytyväisiä ja erittäin tyytyväisiä, osuus palautetta antaneista %	..	85	..	85
Odotusaika fysioterapian ensikäynnille (3. vapaa aika, vrk, mediaani) ²⁾	27	14	46	20
Kuntoutustoiminnan palveluita käyttäneiden osuus väestöstä % (kokonaispeittävyys) (suorat kontaktit ja puhelut) ³⁾	6,6	8,5	..	8,5
Kuntoutustoiminnan palveluita käyttäneiden alle kouluikäisten osuus vastaavan ikäisestä väestöstä % (suorat kontaktit ja puhelut) ⁴⁾	19,9	19,0	..	19
Tuottavuus ja tehokkuus				
Terapiapalvelut, etäkontaktien suhde vastaanottokäynteihin (%) ⁵⁾		≥15	44,1	41,7
Perumattomat poisjäännit, suhde toteutuneisiin käynteihin (%)	5,5	≤2,0	4,4	2,5
Euroa/käynti ⁶⁾				
Fysioterapia	117,00	117,00	..	117
Puheterapia	137,00	137,00	..	137
Toimintaterapia	161,00	161,00	..	161
Ravitsemusterapia		170,00	..	..
Henkilöstö				
Toteutuneet henkilötyövuodet, terapeutit (vakansseja 84 vuonna 2021)	60,5	67		67
Työntekijöiden työnhyvinvointi (fiiliskysely: työntekijöiden osuus, jotka ovat saaneet tukea ja kannustusta esimieheltään hyvin tai kiitettävästi (% , asteikko 1-4))	..	90	..	..

¹⁾ Sisältää terapeuttien vastaanottokäynnit, ryhmäkäynnit, ryhmätilaisuudet, kotikäynnit, hoitopuhelut ja videovastaanotot.

²⁾ Mediaani on järjestetyn tulosjoukon kesimmäinen luku. Parillisessa tulosjoukossa kahden kesimmäisen luvun keskiarvo.

³⁾ Tavoitteena on kasvattaa kokonaispeittävyyttä.

⁴⁾ Tavoitteena on jalkauttaa osaamista siten, että kuntoutusyksikön palveluita käyttäneiden alle kouluikäisten osuus pienenee.

⁵⁾ Tavoitteena on lisätä etäkontaktien suhdetta vastaanottokäynteihin (asiakkaan valinnanvapaus, monikanavainen palvelutarjonta)

⁶⁾ Perustuu HYKS kuntien vapaan liikkuvuuden laskutusohjeeseen.

PÄIHDE- JA MIELENTERVEYSPALVELUT	TP 2020	KS 2021	Toteuma 3/2021	Ennuste 2021
Toiminnan volyymi				
Yksilökäynnit polikliinisissa palveluissa (ajanvarauksella)	14 326	11 700	3596	14500
Ryhmä- ja yhteisökäynnit polikliinisissä palveluissa (oman toiminnan ryhmät)	2 659	8 500	341	4000
Kotiin annettavien palvelujen käynnit ¹⁾	1 008	1000	128	500
Päihdepalvelujen päivystykselliset käynnit	1 021	1 400	282	1400
Huumeidenkäyttäjien sosiaali- ja terveysneuvonnan käynnit	6 762	7 100	1802	7200
Lääkityskäynnit ²⁾	9 981	13 500	2953	12000
Mielenterveyspalvelujen käyntejä ja käyntejä korvaavia kontakteja/asukas	0,037	0,031	..	0,031
Laatu ja vaikuttavuus				
Asiakkaista tyytyväisiä ja erittäin tyytyväisiä, osuus palautetta antaneista %	..	85	..	85
Akuutin vieroituksen tarpeessa olevista 3 vuorokaudessa hoitoonpäässeiden osuus (PVY) (%)		90	100	100
Korvaushoitoasiakkaiden hoitotakuu täyttyy, tavoite -% ²⁾	100	100	100	100
Tuottavuus ja tehokkuus				
Päihdevieroitusyksikön käyttöaste, tavoite-% ³⁾	73,4	86	82	82
Perumattomat poisjäännit, suhde toteutuneisiin käynteihin (%)	11,7	≤5,0	8,9	8,9
Henkilöstö				
Toteutuneet henkilötövuodet (asiakastyötä tekevät) (vakansseja 76 vuonna 2021)	62,5	61		61
Työntekijöiden työnhyvinvointi (fiiliskysely: työntekijöiden osuus, jotka ovat saaneet tukea ja kannustusta esimieheltään hyvin tai kiitettävästi (% , asteikko 1-4))	..	90	..	..

1) Kotiin annettavien palvelujen toimintamallia kehitetään vuonna 2021

2) Lääkityskäyntien määrään vaikuttaa injektiona annettavan opioidikorvaushoitolääkkeen käytön yleistyminen

3) Korvaushoitoasiakkaiden lääkeshoidon aloitus 3 kuukauden kuluessa päätöksestä

4) Lyhytaikaista hoitoa, jossa asiakkaat vaihtuvat nopeasti ja on ennakoimattomia hoidon keskeytyksiä

PERHE- JA SOSIAALIPALVELUT	TP 2020	KS 2021	Toteuma 3/2021	Ennuste 2021
PSYKOSOSIAALISET PALVELUT				
Toiminnan volyymi				
Nupin asiakkaat	1 381	1200	840	1 400
Psykologipalvelun asiakkaat	1 482	1300	847	1 500
Perheneuvolapalvelun asiakkaat	4 199	3800	4 712	4 800
joista alle 18 vuotiaat	1 735	..	1 961	2 000
Sosiaalihuoltolain mukaisen perhetyön lasten määrä	226	220	117	230
Lapsiperheiden kotipalvelua saaneet asiakkaat	813	500	673	850
LAPSIPERHEIDEN SOSIAALITYÖ JA LASTENSUOJELU				
Toiminnan volyymi				
0 -17 vuotiaat asiakkaat jakson viimeinen kuukausi (*)	3 578	..	3 697	3 700
- asiakkaista palvelutarpeenyksikön asiakkaat (*)	836	..	1 079	1 000
- asiakkaista erityisten tuen tarpeessa olevia (*)	643	..	749	750
- asiakkaista sijoitettuja lapsia (*)	..	..	..	..
Lastensuojelun avohuollon 0-17 v asiakkaat jakson viimeinen kuukausi	1 068	1150	1 147	1 200
Valmistuneet lapsia koskevat palvelutarpeenarviot	2 082	2 000	697	2 420
Laatu ja vaikuttavuus				
Lastensuojelun avohuollon asiakasmäärän jakson viimeinen kuukausi, osuus Vantaan 0--17 -vuotiaista	2,2 %	2,4 %	2,4 %	2,5 %
Huostaanottojen tarve väestön 0 - 17-vuotiaissa	0,22 %	0,19 %	0,06 %	0,22 %
Lastensuojeluilmoitusten käsittely on aloitettu 7 vrk kuluessa THL	98,8 %	100,0 %	98,6 %	99,0 %
Lastensuojelun ja erityistä tukea tarvitsevan lapsen palvelutarpeen arvioinnit valmistuvat 3 kk määräajassa (THL raportointi) (*)	65,0 %	100,0 %	87,7 %	88,0 %

AIKUISTEN JA NUORTEN SOSIAALIPALVELUT	TP 2020	KS 2021	Toteuma 3/2021	Ennuste 2021
Toiminnan volyymi				
Sosiaalityön asiakkaat jakson viimeinen kuukausi (*)	4 031	..	4 154	4 200
asiakkaista maahanmuuttajapalvelujen asiakkaat	1 215	1 600	1 228	1 230
asiakkaista nuorten sosiaalipalvelujen asiakkaat	851	..	1 019	1 100
Vastaanotetut ennakolliset lastensuojeluilmoitukset	139	150	39	150
Laatu ja vaikuttavuus				
Tuetun asumisen vuorokausien osuus aikuissosiaalityön asumispalvelujen vuorokausista	47 %	50 %	..	50 %
Päihdehuollon omien kuntouttavien asumispalveluyksikköjen täyttöaste	100 %	95 %	92 %	95 %
Asumispalveluista pysyvään asuntoon siirtyneet	103		9	50
aikuisten valmistuneet palvelutarpeenarviot	790	600	236	800
Tuottavuus ja tehokkuus				
Aikuisten sosiaalityön yksikön asiakaskontaktit / työpanos /työpäivä	3,3	4,2	3,8	4,0
Nuorten sosiaalityön yksikön asiakaskontaktit /työpanos /työpäivä	2,5	4,2	2,5	4,0
Maahanmuuttajapalvelujen kotouttamistyön asiakaskontaktit /työpanos / työpäivä	3,4	3,5	3,5	4,0
*) Täydennetään, kun tiedot saatavilla Apotista				
TOIMEENTULOTUKI, koko Vantaa				
Toiminnan volyymi				
Täydentävää ja ehkäisevää tukea saaneet kotitaloudet	6 575	6700	3 156	7 000
Tuottavuus ja tehokkuus				
Ehkäisevän ja täydentävän toimeentulotuen hakemukset käsitellään 7 päivässä (THL raportointi)	99,2 %	100 %	99,2 %	100,0 %

¹⁾ Asiakastietojärjestelmän muutoksen vuoksi kumuloituva numeraalinen tieto ei ole täysin vertailukelpoinen aiempien vuosien ilmoitettuihin lukuihin verrattuna.

²⁾ Apotista puuttuu edelleen mahdollisuus saada kotitaloudet eli tässä asiakkaat

VANHUS- JA VAMMAISPALVELUT

	TP 2020	KS 2021	Toteuma 3/2021	Ennuste 2021
KOTONA ASUMISEN TUKI				
Toiminnan volyymi				
Asiakkaat kotihoidon kenttä oma ja osto, poikkileikkaus ¹⁾	1463	1 560	1491	1575
Kotihoidon kenttä, käynnit (ei sis. Aaku)	364 709	415 140	92996	371984
Kotihoidon oman toiminnan asiakastunnit / kk	10 028	10 566	9860,88	10228,03
Akuutti-, arviointi ja kuntoutusyksikön käynnit	18 976	10 920	2525	10100
Vanhusten päivätoimintakäynnit, oma toiminta kokopäiväryhmät ^{2) 11)}	5 213	9 000	949	7653,25
Vanhusten päivätoiminta, oma toiminta, osapäiväryhmät ^{2) 11)}	1 944	1 930	365	1812,5
Vanhusten päivätoimintakäynnit yhteensä ¹¹⁾	7 157	10 930	1314	9465,75
Vammaisten päivätoimintakäynnit, oma toiminta, kokopäiväryhmät ¹¹⁾	2541	12 116	383	9470
Vammaisten päivätoimintakäynnit, oma toiminta, osapäiväryhmät ¹¹⁾	656	5 879	152	4561,25
Palkkasuhteessa olevat työllistämistä tukevien palvelujen vammaisasiakkaat	148	160	154	160
joista uusia	30	45	10	45
Omaishoidontukiasiakkaat 31.12 ³⁾	1031	1 006	1027	1050
Henkilökohtaisen avun asiakkaat, poikkileikkaus ⁴⁾	797	816	811	853
Henkilökohtaisen avun myönnettyt tunnit, yhteensä, poikkileikkaus	61 100	61 743	60324	61743
Laatu ja vaikuttavuus				
75+ kotona asuvien osuus väestöstä	93,4 %	93,4 %	93,4 %	93,4 %
Omaishoidontuen peittävyys 75-v / 75+ väestö, 31.12	2,1 %	2,2 %	2,1 %	2,1 %
Asiakasmäärä kotihoidon lähihoitajavakanssia kohti (oma toiminta) 31.12	10	8	10	10
Kotihoidon käynnin keskimääräinen kesto, (oma toiminta) 31.12	19	20	19	20
Tuottavuus ja tehokkuus				
Kotihoidon välitön työaika, % työajasta, lh (oma toiminta), ed.kk	38 %	50 %	38 %	38 %
ERITYISASUMINEN				
Toiminnan volyymi				
Vanhusten tehostetun asumispalvelun paikat, oma toiminta (lyhyt- ja pitkäaikainen)	378	424 15)	378	401
joista vanhusten lyhytaikainen kuntoutus ja arviointi -paikat ¹²⁾	93	101	93	93
Palvelutalojen käynnit (oma toiminta) ¹⁰⁾	391 155	457 247	83478	333912
Pitkäaikaiset asiakkaat kehitysvammaisten asumispalveluissa, oma toiminta	178	169	174	180
joista tuetusti ja palveluasumisessa asuvat	144	129	138	148
Vaikeavammaisten asumispalvelujen asiakkaat, oma toiminta	10	10	10	10
Laatu ja vaikuttavuus				
Tehostetun palveluasumisen pitkäaikaishoidon 75+ paikat/75 vuotta täyttänyt väestö, 31.12 % ⁶⁾	6,3 %	6,2 %	6,4 %	6,4 %
Tuetun ja palveluasumisen osuus kehitysvammaisten asumisessa ⁶⁾	38 %	39 %	0,38	0,38
31.12	3	3	3	3
Tuottavuus ja tehokkuus				
Odostusaika tehostettuun palveluasumiseen, poikkileikkaus ⁹⁾	36	38	28	25
Palvelutalon välitön työaika, % työajasta, lh (oma toiminta, ed. kk)	47 %	70 %	0,51	0,55

VANTAAN SAIRAALA	TP 2020	KS 2021	Toteuma 3/2021	Ennuste 2021
Toiminnan volyymit				
Sairaalapalvelujen päättyneet hoitojaksot, yhteensä ⁷⁾	2 985	3 484	723	2892
Katriinan päättyneet hoitojaksot	1 466	1 500	343	1372
Akosien päättyneet hoitojaksot	1 519	1 984	380	1520
Kotisairaalan käynnit ⁵⁾	10 652	11 100	2624	10496
Geriatrinen vastaanotto ¹³⁾	901	1 000	444	1776
Laatu ja vaikuttavuus				
Kotiutukseen päättyneet osastojaksot %	70 %	75 %	0,721	0,75
Kotiutukseen päättyneiden hoitojaksojen mediaani, Katriinan sairaala	26	21	27	26
Kotiutukseen päättyneiden hoitojaksojen mediaani, akuuttiosastot	5	5	5	5
Tuottavuus ja tehokkuus				
Hoitojakso/sairaansija yhteensä ¹⁴⁾	15,1	16,5	3,4	13,7
Katriina hoitojaksoa/sairaansija ¹⁴⁾	9,9	9,2	2,1	8,4
Akuuttiosastot hoitojaksoa/sairaansija ¹⁴⁾	32,6	41,3	7,9	31,6
OSTOPALVELUYKSIKKÖ	TP 2020	KS 2021	Toteuma 3/2021	Ennuste 2021
Kotihoidon ostotoiminta ⁸⁾	102 696	138 780	25902	107752
Ikääntyneiden ostetun tehostetun asumispalvelun asiakkaat (ei sis. Kaunialaa)	870	901	890	913
Kaunialan pitkäaikaishoidon hoitopaikat				
Laitoshoidon (Kauniala)	65	47	54	55
Tehostettu asumispalvelu (Kauniala)	35	40	36	40
Kaunialasta käytössä olevat kuntoutuspaikat	70	38	86	80
Kuljetuspalvelut				
Kuljetuspalveluasiakkaat (VpL) yhteensä	3 297	3 583	2351	3400
Kuljetuspalveluasiakkaat (ShL) yhteensä	626	580	523	700
Kuljetuspalvelumatkat (VpL)	238 339	331 091	60527	242108
Pitkäaikaiset asiakkaat kehitysvammaisten asumispalveluissa (osto)	304	274	304	310
joista tuetusti ja palveluasumisessa asuvat	42	35	42	45
Vammaispalvelun laitoshoidon vakituiset asukkaat (osto)	10	2	10	10
Vaikeavammaisten asumispalvelujen ostopalvelujen asiakkaat				
ostotoiminta (VpL)	125	138	125	130
ostotoiminta (ShL)	5	5	5	5

¹⁾ Sisältää kotihoidon kentän asiakkaat, ei akuutti- ja kuntoutusyksikön asiakkaita. V. 2019 lukujen osalta on huomioitava siirtyminen Apottiin ja sen erilainen raportoinnin logiikka. Sisältää sekä oman toiminnan että ostopalvelujen asiakkaat.

²⁾ Puolipäiväryhmiä on ollut päivätoiminnassa vuodesta 2017 lähtien. Nämä erotettu omaksi tunnusluvukseen. Päivätoiminnan luvut eivät ole vertailukelpoisia aikaisempiin vuosiin, sillä puolipäiväryhmiä tullut kokopäivätoiminnan tilalle. Lisäksi virtapiiritoiminta muuttui

³⁾ Apottiin siirryttäessä on tehty tietojen sekä vanhojen päätösten tarkistusta. Tämä vaikuttaa päätösmääriin.

⁴⁾ Sisältää sekä työnantajamallilla, palvelusetelillä että ostopalveluna palvelua saavat asiakkaat.

⁵⁾ Kotisairaalaan on avattu pandemiatiimi.

⁶⁾ Sisältää sekä oman toiminnan että ostopalvelua saavat asiakkaat.

⁷⁾ Ei sisällä Kaunialan hoitojaksoja. V. 2020 sairaalasta kotiututettu covid-19 tilanteen vuoksi potilaita ja osastojen paikkamääriä

⁸⁾ Kotihoidon puitesopimuksen ostot sekä ed. vuosina Marjatta -säätiön ostot.

⁹⁾ Ei sisällä Kaunialan pitkäaikaishoidon paikkoja. Potilastietojärjestelmän muutoksen vuoksi tilastointitapa on muuttunut.

¹⁰⁾ Suunniteltuja palvelutalopaikkoja on avattu lyhytaikais- ja tehokuntoutuspaikkoina.

¹¹⁾ COVID-19 tilanteen takia päivätoiminta on ollut suljettuna maaliskuusta 2020 alkaen.

¹²⁾ Lyhytaikais- ja kuntoutuspaikoissa on ollut muutoksia covid-19 tilanteen vuoksi.

¹³⁾ Geriatrinen vastaanotto on suljettu maaliskuussa covid-19 tilanteen vuoksi.

¹⁴⁾ V. 2020 koronatilanteen vuoksi sairaansijoja on ollut poissa käytöstä, joten luvut eivät vertailukelpoisia ed. vuosiin.

¹⁵⁾ Hämeenkyllän 15 lisäpaikkaa vuoden 2021 loppuun mennessä.